

Ara (Bukarestben is) 5 lej.

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG ES NYOMDA: KAPU-U. 64-66
KIADÓHIVATAL: FERDINAND KIRÁLY (VOLT REZSŐ) KÖRUT 6

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 1-77,
KIADÓHIVATAL 82, NYOMDA 6-77 SZAM

ELŐFIZETÉSI DIJAK BRASSÓBAN:

Egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej,
egy évre 900 lej és havonta 15 lej kézbesítési díj.

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

ELŐFIZETÉSI DIJAK VIDÉKRE:

Egy óra 100, 1/4 évre 270, 1/2 évre 520, 1 évre 1000 lej
Külföldre: 1/4 évre 420, 1/2 évre 820, 1 évre 1600 lej

XXXII. évt. 227. szám

Péntek. 1926. október 8.

Még csak néhány nap

választ el bennünket az Országos Magyar Párt gyergyószentmiklósi nagygyűlésétől.

Már magában az a tény, hogy az egész romániai magyarság alkotmányos képviselője lesz ott újra együtt, jelentőssé és nagyérdekűvé teszi ezt a tanácskozást. A brassói nagygyűlés óta a magyarság pártszervezetét kiépültek, meggyarapodtak, megerősödtek, ami egyúttal a központ erejét, súlyát, befolyását is megnövelte. A legutóbbi lezajlott közséji és törvényhozási választások mindennél szembeütőbbben bizonyították ezt a számbeli, erkölcsi és politikai erőfölleletet, ami egyébként a parlamenti képviselők és szenátorok megnövekedett számában is megnyilatkozott.

Az Országos Magyar Párt tagjai tehát abban a jóleső tudatban gyűlhetnek össze Gyergyószentmiklóson, hogy a romániai magyarság egyetlen politikai pártszervezete, a Magyar Párt a brassói gyűlés óta nemcsak egyesítő és összetartó jellegét őrizte meg, hanem mint azt az elvitathatatlan tények mutatják, nemzeti küzdelmünk számára a sikernek mélyebb és bővebb forrásait is nyitotta meg. Megállapíthatjuk, hogy a magyarság helyzete ma, bár sérelmeink még számosak, sebeink még súlyosak, kilátásaink még felhőktől eltakarva, kedvezőbb, mint a brassói nagygyűlés idején volt, amikor még a Magyar Párt létjogát is elvitatta a hatalom és vezetőit hamis ürügyek és vádak alapján üldözőbe vette.

A gyergyószentmiklósi nagygyűlés bizonyára méltányolni fogja az országos párt működésének és szellemének eme nyilvánvaló sikerét és azok iránt, akik nehézségek, súlyos körülmények közt állták a romániai magyarság ügyének kormányzását, méltánylását és bizalmát is ki fogja fejezni.

Nem tudjuk, hogy a párt vezetői a kormánnyal kötött paktum következményeiről micsoda jelentést és ennek alapján minő javaslatot fognak tenni, de az kétségtelen, hogy a választási kötést az egész magyarság bizalma és jóváhagyása fedezte és pillanatig sem kételkedett az intézők jóhiszeműségében, jóakaratában és a magyarság ügyében való magatartásuk komolyságában. Ha tehát a Magyar Párt elnöksége arról tenne jelentést, hogy a paktumhoz fűzött remények nem teljesültek, miután a hozzáfűzött feltételek nem váltak be, a nagygyűlés a kudarc ódiu-máért nem fogja a pártvezetőséget felelőssé tenni. Ezt a felelősséget valamenynyünknek, akik a paktum álláspontját vallottuk, viselnünk kell.

A tárgyilagosságnak és fegyelmezett-ségnek ez a kötelessége azonban nem akadályozhatja meg a szabad kritika jogát azok számára, akik annak idején a néppárttal való megállapodást helytelenítették, akik egy más orientációt, vagy éppen a szabadkéz politikáját vallották, s a történetek és tapasztalatok után a ma-

gyarságnak más irányba való igazodását és más módszerrel való küzdelmét vélik szükségesnek. Az érinthetatlenség és csálhatatlanság dogmáját nem szabad a nagygyűlés házsabályává tenni, de még a legsúlyosabb kritikában is meg kell óvni a lelki egységet, a Párt és a magyarság nagy érdekeinek a tiszteletét. Áll ez a kötelesség főképp azokra a közéleti férfiakra, akik azon a címen, hogy a Magyar Pártot demokratizálják, téves irányu és módszerű mozgalmat indítottak, s mivel az elnökség javaslataikat jórészt a nagygyűlés elé utalták, ott éles harcot akarnak indítani a vezetőség ellen.

Alkotmányos gyűlésen, amilyen a gyergyószentmiklósi is, ennek a vitának és jobbat akaró törekvésnek is meg van a jogosultsága, de a véleménysszabadság biztosítása mellett a gyűlés rendjét s a magyarság összhangját is biztosítani kell. Nagyon fontosnak tartanánk, hogy a nagygyűlés vitaanyagának a lebonyolításáról már előzetes lojális megbeszélések történjenek, melyek útját állják az éles, viharos összeütközéseknek, s főképp a Párt szétdarabolásának, ha mindjárt csak egy töredék kiszakadásáról is volna szó.

Bomlik a fuzió

Argetoianu nyílt levélben jelenti be a fuzionált ellenzéki pártból való kilépését

Argetoianu szerint a fuzió még nem végleges

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A román politikai életnek szenzációja van: Argetoianu volt pénzügyminiszter a szakadár néppártiak vezére tegnap a kormányhoz közelálló Politica című lap rendkívüli kiadásában nyílt levelet intézett Maniu Gyulához, az újonnan fuzionált párt elnökéhez, amelyben bejelenti, hogy

csoportjával együtt kilép a nemzeti pártból.

A nyílt levél részletesen foglalkozik a politikai élet legutóbbi eseményeivel, hangoztatja, hogy annak idején csatlakozott a fuzióhoz, s a fuzió feltételei közül mindössze egy pontot kifogásolt, azonban a tárgyalások folyamán erre az egy pontra nézve is kapott engedményeket, úgy, hogy a fuzió megalakítása körül nem talált elvi akadályokat. Meggyőződése volt, hogy a fuzió a legrealisabb körülmények között jött létre. Következett azonban az ő számára a meglepetés.

A parasztpárt és a néppárt állandó bizottságának ülése után, szeptember huszonehatedikén a Dimineata rendkívüli kiadást adott ki, amely Mihalachenak, a parasztpárt vezérének a nyilatkozatát is közölte. E nyilatkozatban két kitétel ragadta meg a figyelmét. Először az, hogy Maniu Gyula elnöksége csak időleges, s megbízatása csak egy évre szól, másodszor pedig az, hogy az ökirályságban a fuzionált pártok alakulatai kizárólag a parasztpárt vezetése alatt maradnak.

A megállapodásoknak erről a részéről Argetoianunak tudomása nem volt. Maniuhoz sietett, felvilágosítást kért tőle, s Maniu biztosította arról, hogy Mihalache vissza fogja vonni ezt a kijelentését, mert hiszen az szerinte is nem opportunus, de szükségtelen is.

Hetek teltek el, azonban Mihalachenak nyilatkozata, amelyben állításait visszavonja, seholy nem jelent meg, s nyilvánvaló, hogy az megfelel a valóságnak, s bizonyos most már az is — állapítja meg nyílt levelében Argetoianu. — hogy

az elterjedt hírek és tendenciózus híresztelések ellenére tény, hogy

a fuzió alakulatban egyedül a parasztpártnak van döntő szerepe

A fuzió nem végleges, nem is lehet végleges, mert a vezetőség személyi összetétele egy év múlva, az első közös pártkonferencián okvetlenül megváltozik, s ratifikálás után a vezető szerep véglegesen a caranisták kezébe kerül.

Argetoianu felemlíti még, hogy az a tiz pont, amely Maniu és Mihalache között megállapodásként létrejött annyira laza, hogy azokat a legkülönbözőbb módon lehet magyarázni, s rövid időn belül a fuzionált pártban a parasztpárt nagyon is baloldali programja fog érvényesülni.

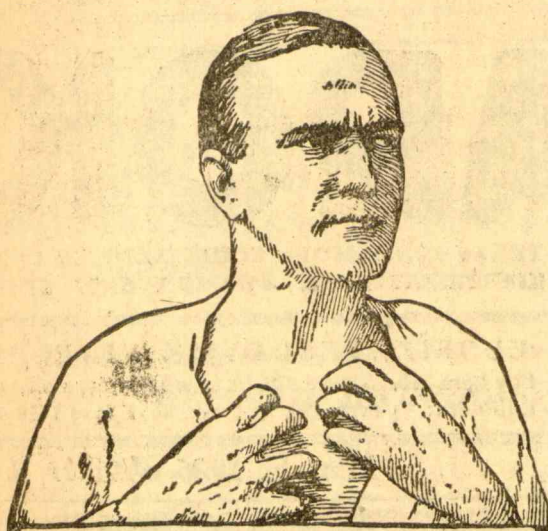
A fuzió teljesen baloldali alakulat, amelyben neki helye nem lehet, kénytelen levonni a konzekvenciákat s kilépni a pártból.

A nyílt levelet hosszú, udvarias szövegek fejezik be, amelyekben biztosítja Maniut további rokonszenvéről s hiszi, hogy ez a lépése azt a jó személyi viszonyt, amely kettejük között eddig fennállt, nem fogja megzavarni.

Érthető, hogy Argetoianu kilépése rendkívüli jelentőségű a fuzió további sorsára nézve. Argetoianu mögött ugyan nem áll tömeg, viszont eltagadhatatlan, hogy az ő személye nagy veszteség a nemzeti pártra nézve. Ő volt a párt pénzügyi szakembere, s tudvalevő az is, hogy Argetoianu egyike Románia leggazdagabb embereinek, aki vagyonával sokban segítette pártját.

A kilépéssel kapcsolatban felmerült az a kombináció is, hogy Argetoianu visszatér az Averescu pártba, erről azonban, mint azt komoly politikusok megállapították, szó sem lehet, mert Arge-

100 lej Zürichben nyitáskor
2.70 svájci frank

Ha bőrbetegségben szenved, használja a CADUM-KENŐCSÖT

toianu és Averescu között oly hatalmas személyi ellentétek tátongának, amelyeket még a könnyű bukaresti politikában sem lehet sohasem áthidalni.

Nemzeti párti körökben kijelentették viszont, hogy Argetoianu kilépése csak jótékony hatást gyakorolhat a helyzet tisztázására. Viszont kétségtelen az is, hogy a fuzió ténye mögött rejtett szándékok húzódnak meg, amelyek az október tizediki kongresszuson okvetlenül kirombannak, s a ratifikálás semmiesetre sem fog simán lefolyni.

A fuziónak most már két ellenfele van: Argetoianu és Jorga. Jorga már meg is indította a nyílt harcot s még mint a nemzeti párt elnöke körlevelet intézett a párt valamennyi szervezetéhez, amelyben felhívja a szervezetek figyelmét arra, hogy

a fuzió ratifikálása törvénytelen cselekedet,

s éppen ezért felhívja a párt tagjait, hogy a fuzió ellen foglaljanak állást.

Nagybánya város tanácsának első ülése

Allítólag megsemmisítik a polgármester választást

NAGYBÁNYA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A városi tanács megalakulása óta tegnap tartotta első ülését dr. Turca polgármester elnöklése alatt, mely alkalommal a községi tanácsba két nőtagot választottak, Filep Imrénét a magyar, Japure Jánosnét a román négyesletből.

Megállapították a polgármester havi fizetését 15.600, a helyettes polgármester, dr. Pop Kamil fizetését havi 9000, a tanács tagokét 7000 lejben. A helyettes polgármester, aki egyúttal tanács tag is 16.000 lej fizetést élvez, ami talán mégis sok ennek az adókkal terhelt kisvárosnak, amidőn a legalsóbb fizetési osztályokba tartozóknak megélhetésük nincs biztosítva. Határozatba ment a közvilágítás javítása, amely a városi lakosság újabb megterhelését jelenti.

Nistor Aurél dr., volt liberális-szenátor szerkesztésében »Baia-Mare« címmel egy román nyelvű lap jelent meg, amely éles hangon bírálja a megyében és a vármegye két városában. Szatmárt és Nagybányán történő közigazgatási eseményeket s legutóbbi számában biztos forrásból származó híreket közöl, hogy a nagybányai polgármester választást a tanácsválasztással együtt megsemmisítették.

A semmiségi panaszokat annak idején dr. Dragos Teofil nyújtotta be.

Meggyezés a jugoszláviai állampolgárok magyarországi adósságairól

BELGRÁD. Magyarország és Jugoszlávia közötti konvenció jött létre a jugoszláviai állampolgárok magyarországi adósságairól. Illetékes helyen úgy tudják, hogy az átszámításnál huszonöt pasába számítanak egy volt békekoronát.

A középeurópai gazdasági konferencia befejezte tanácskozásait

Románia szakít az elzárkozás politikájával

BECS. (A Brassói Lapok bécsi szerkesztőségétől.) A középeurópai gazdasági konferencia ma befejezte tanácskozásait. Az utolsó napokban sok szó esett a rádióról és a különböző szónokok heves támadásban részesítették Romániát, amely még ma is minden tekintetben elzárkozó politikát folytat.

A Romániát ért támadások következtében felszólt Bösörényi Sándor dr., az erdélyi iparszövetség igazgatója és utalt a

dunai hajózás forgalmára, kifejezést adva Románia nevében azon reményének, hogy a dunai hajózás kérdése csakhamar kielégítő megoldást nyer. Románia nem gördit nehézségeket a rendezés elé.

Ami a Romániát ért támadásokat illeti, ugymond, Románia elzárkozási politikája vége felé közeledik és a bukaresti kormány már legközelebb számos forgalmi enyhítéseket fog alkalmazni.

Román hang a kormány hibás iskola-politikájáról

A Dimineata megállapítja, hogy a kormány jelenlegi iskolaügyi politikáját tovább folytatni nem szabad

BRASSÓ. (A Brassói Lapok munkatársától.) A Dimineata mai számában Liviu P. Nasta a kisebbségi oktatásról cikkez. A cikk mindenképpen figyelemre méltó, mert teljes tárgyilagossággal állapítja meg azokat a mulasztásokat, amelyeket a jelenlegi kormány éppen most, az új iskolaév küszöbén követett el a kisebbségi oktatás terén.

A cikk megállapítja, hogy amikor Petrovici miniszter átvette a közoktatásügyi tárcát, s amikor tudomást szerzett a kormány és a kisebbségek között létrejött paktum tartalmáról, kiadta azokat a már ismert intézkedéseit, amelyek az erdélyi magániskolák számára eléggé kedvezőeknek látszottak. Ezek az intézkedések azonban csak arra voltak jók, hogy a Viitorulnak és Angelescu dr. volt miniszternek, a törvény megalkotójának a figyelmét felhívják, s erős támadásra kényszerítsék őket Petrovici intézkedései ellen. Azok a kisebbségi kiküldöttek, akik Petrovici miniszter előtt tisztelegtek, a legkielégítőbb nyilatkozatokat kapták tőle, mert a miniszter a legtöbb esetben kedvező elintézkedést helyezett kilátásba.

Mielőtt azonban a kisebbségi kívánságokat véglegesen megoldották volna,

Petrovici miniszter szabadságra ment.

E pillanattól kezdve, a miniszterium magánoktatási ügyosztálya egyáltalán figyelembe sem vette a miniszteri ígéreteket.

Ilyenformán a választási paktumot — amelyet a kormány is a kisebbségi kérdés teljes megoldását jelentő politikai megállapodásnak tekint — nem respektálták. Azokat a zsidó tanulókat, akik csak magyarul tudnak, nem engedték beírni a magyar kisebbségi iskolákba, legfeljebb nagyon kevés kivétellel, viszont a kisebbségi iskolák nyilvánossági jogát nem adták vissza. Csak magában Kolozsvár városában ezernél több olyan kérést utasítottak vissza, amelyben zsidó szülők kérték, hogy gyermekeiket magyar iskolába irathassák be. Miután pedig ezek a gyermekek nem tudnak eléggé románul, a legnehezebb helyzetben vannak. Ugyan ilyen nehéz helyzetbe jutottak ezáltal maguk a kisebbségi iskolák is, amelyek ezeket a tanulókat elvesztve, nemz. lesznek képesek fenntartani magukat.

Pedig maga Petrovici miniszter volt az, aki az »Adeverul«-nak adott nyilatkozataiban Angelescu törvényt úgy értelmezte, hogy azoknak a zsidó szülőknek, akiknek gyermekei nem tudnak románul, azoknak meg van engedve, hogy

gyermekeiket a magyar kisebbségi iskolába irathassák be.

Ugyanez az eset az iskolák nyilvánossági jogával. Petrovici miniszter úgy intézkedett, hogy az összes kisebbségi magániskolának nyilvánossági jogát egy évre meg kell hosszabbítani, amely idő alatt az állandó bizottság esetről-esetre

felülbírálja az Angelescu-féle törvény értelmében az iskolák által beadott kéréseket. Abban a pillanatban, amikor Petrovici miniszter Karlsbadba utazott, a miniszterium illetékes tisztviselői egészen más magyarázatot adtak a miniszter rendelkezéseinek. A miniszteriumi vezérigazgató kijelentette, hogy a miniszter rendelkezése az elmúlt évre vonatkozik, s a nyilvánossági jogot csak azok az iskolák kaphatják meg, amelyeknek ez a joguk már 1925. december 31-én megvolt.

A miniszteriumi igazgatóság eljárása lehetetlen helyzetet teremtett, hiszen Petrovici miniszter júliusban foglalta el hivatalát, s nem adhatott intézkedéseket arra az iskolaévre vonatkozólag, amely már az előző hónapban befejeződött.

A cikkíró a helyzetből a következő következtetést vonja le:

— A kisebbségek győtrődnék, a küldöttségeket egymásután menesztik Bukarestbe, s mindinkább elvesztik bizalmukat a kormány és szervei iránt. A magyarság vezetőit pedig, akik elkészítették a paktumot a kormánnyal, most minden oldalról támadják, politikai tehetetlenséggel vádolják akkor, amikor Goga miniszter barátságáról biztosítja a magyarságot s Bucsan miniszter megtölti Erdélyt ígérekkel.

— Ez pedig olyan helyzet, amelyet tovább fenntartani nem lehet.

Tizenkét vád a kolozsvári városi tanács ellen

KOLOZSVÁR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Jelentettük, hogy Bukarestből tegnap Kolozsvárra érkezett Tomescu belügyi vezérinspektor, hogy véglegesen felülvizsgálja a kolozsvári városi tanács ellen emelt vádakat. Az inspektor ma elkészült a felülvizsgálattal és 12 súlyos vádat emelt a kolozsvári városi tanács ellen. Ezek közül legfontosabb, hogy a kolozsvári városi tanács állítólag árlejts nélkül nagyszabású üzleteket kötött és ezenkívül egyéb szabálytalanságokat is elkövetett. A városi tanács tagjai ma délután négy órakor gyűlnek össze, hogy Tomescu vádjaival szemben tisztázzák magukat. A délutáni ülés rendkívül viharosnak ígérkezik, de ez már aligha fog a feloszlátáson segíteni.

Megnyílt a katolikus unió hetedik ülészaka

BECS. Piffel biboros érsek délelőtt megnyitotta a katolikus unió hetedik ülészákát. Apponyi Albert gróf kimentette távolmaradását a kongresszusról.

Lemondott a porosz belügy-miniszter

BERLIN. Severing porosz belügyminiszter ismeretlen okból lemondott állásáról.

A Brassói Lapok hirdetései naponként százezer ember olvassa

Nem engedik Magyar iskolába a zsidóvallású tanulókat

Országos akciót indítanak a kolozsvári zsidók

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A zsidó tanulók felvételi kérvényei egymásután érkeznek vissza elintézetlenül Bu karestből. Ez arra készítette az itteni zsidó társadalmat, hogy országos akciót kezdeményezzen azzal a kettős céllal, hogy egyfelől a kormányt minden eszközzel igyekezzenek rávenni annak az ígéretének a betartására, hogy a zsidó tanulók magyar iskolába járhatnak, másrészt, hogy minden oldalról biztosítsák magukat, társadalmi segélyalapot hozzanak létre a külföldre készülő zsidó tanulók részére. Ezt a segélyalapot a hitközségek állítanák össze. öt-ötezer lej havi hozzájárulással.

A zsidó tanulók kérdése egyébként szóba fog kerülni a gyergyószentmiklósi nagygyűlésen is, ahol hír szerint a Magyar Párt továbbra is fentartás nélkül magáévá teszi a zsidó gyermekek magyar iskolához való jogát.

A kormány felfogására jellemző különben, hogy dr. Roth Hugó kolozsvári ismert ügyvédnek, aki a Magyar Párt elnöki tanácsának is tagja, azt mondták Bukarestben a közoktatásügyi minisztériumban, amikor ott fia magyar iskolába való beiratása érdekében interveniált, hogy ha minden áron magyar iskolába akarja járatni gyermekét, akkor költözzék ő is Magyarországra.

Befejeződött a páneurópai kongresszus

Nyilatkozatok a román-magyar barátságról és szolidaritásról — A béke alapja a kisebbségi kérdés megoldása

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A testvériség nagy európai forradalma a Páneurópa. A béke manifestációja és hadüzenet a háború ellen. Ezzel jellemzi gróf Coudenhove Calergi az ő akciójának a Páneurópa mozgalomnak a célját. A bécsi kongresszuson elhangzott beszédek és előadások is ebben a szellemben történtek meg. Legutóbb Ludwig Emil Goethéról mint európairól, Marcel Dunan pedig Napoleonról, mint európairól beszélt a gyűlésen, míg Kurt Hiller a demokráciáról tartott előadást. Csütörtökön gróf Coudenhove Kaleri már be is rekesztette a Páneurópai kongresszust, mely — ha egyebet nem produkált volna is még — megmozgatta kicsit a világ lelkiismeretét.

Konfederált államok egy Habsburggal

Ghica-Dumbraveni herceg a kongresszus alkalmából »Egy lépés Páneurópa felé« című füzetet adott ki, melyet azoknak ajánl, akik évszázados álmuk megvalósításáért harcoltak és szenvedtek.

Ghica herceg kissé fantasztikus programmal és originális módon a területi integritás alapján konfederációt javasol, melynek tagjai volnának: Lengyelország, Magyarország, Jugoszlávia, Csehszlovákia (valószínűleg Bulgária is) és Ausztria is, melynek fővárosa Bécs volna a székhely. Csehszlovákiának azért van szüksége rá, hogy a német gyűrűtől meg szabaduljon, Lengyelországnak, hogy védve legyen Oroszországtól (mert tudjuk, mit érnek bizonyos pillanatokban a szövetségi szerződések) Ausztriának, hogy Bécs az új államok közt internacionális főváros lehessen.

Magyarországnak és Romániának, azonos gazdasági és politikai érdekeik is lévén, a 160 millió szláv és a 100 millió germán között szolidaritásra vannak utalva. Egy konfederációban, írja Ghica-Dumbraveni, minden ellenséges érzület és bántalom megszűnik, s minden polgár legyen magyar vagy román, megőrizheti egyéniségét, anyanyelvét. Hasonló volna Magyarország helyzete Jugoszláviával és Csehszlovákiával szemben is. Mindegyik országnak saját fejedelme és alkotmánya volna, de közös hadsereg, közös diplomácia, egységes vám és valuta. Volna központi törvényhozás 88 taggal, melyet az egyes államokból választanának, s a szenátorok közül választaná a »császár« a négy minisztert (külügy, pénzügy, hadügy, közlekedésügy és nemzetgazdaság.) A szuverének évente kétszer-háromszor jönnek össze, s maguk közül egy »császár«-t választanának (valószínűleg egy Habsburg ivadékot, akinek azonban nem volna szabad magyar királynak is lennie.) Ezt a fiatal Habsburgot a román

király irányítaná. A konfederáció hivatalos nyelve a francia volna.

Az idő sürget, fejezi be röpiratát az előkelő román; félni lehet, hogy a 150 millió orosz egy nap megtalálja az ő Nagy Péterét.

Azt gondoljuk, hogy ez az aggodalom ép oly tulzott, mint amilyen álomszerű a konfederáció gondolata, kivált a fentebbi tervezetben; de jóleső maga a jóakarát, a törekvés, hogy a népek megbéküljenek egymással és a viszály okai végkép eltűnjenek körünkből.

A Páneurópa román delegátusai a magyarokkal való barátságért

A bécsi Páneurópa kongresszuson Románia területéről hat delegátus vett részt, még pedig három román és három magyar.

A román delegátusok Ghica Leo herceg, Capri báró és Ghermain nyugalmazott miniszter voltak. Az erdélyi magyarságot viszont Turnowsky Sándor dr., Böszörményi Sándor, az erdélyi iparos-szövetség igazgatója és Ligeti Ernő szerkesztő képviselték.

Ghica herceg és két társa tagjai voltak a különböző bizottságoknak és a mint a magyarországi delegátusok is megállapították és örömmel kommentálták, lelkes hirdetői voltak a román-magyar együttműködésnek. Főként Ghica herceg kereste a magyarországi delegátusok társaságát és beható eszmecserét folytatott Románia és Magyarország egymásra utaltságáról. Ghica herceg a konferencia folyamán ismételtén kifejezést adott meggyőződésének, hogy a közép-európai szláv és germán tengerben a románok és magyarok egymásra vannak utalva. Hangsúlyozta azt is, hogy a magyar nemzet volt a régi monarchia legkulturáltabb, legelőrehaladottabb és legnemesebb lelkű népe. Felemlítette többek között, hogy noha a világháború alatt Románia tulajdonképpen Magyarország közvetlen ellensége volt, a román hadifoglyoknak seholsem volt olyan jó dolguk, mint Magyarországon.

A kongresszuson Turnowsky Sándor dr. (Marosvásárhely) két javaslatot tett.

Az egyik az volt, hogy mindazon országokban, ahol országos szervezet megalkatható, ott helyi csoportok megalakítása is lehető legyen. A második, hogy a Páneurópa céljával összefüggő jogi kérdések tanulmányozására külön bizottságot alakítsanak, mely e három kérdéstről tervezetet dolgozzon ki:

1. milyen jogi formák között jöhetne létre a szuverén államok között egy páneurópai kollektív szerződés?

2. milyen jogkörrel volna felruházandó egy állandó interparlamentáris delegáció, amely a szerződő államok közös ügyeit intézné?

3. általában kidolgozandó Páneurópa alkotmánytervezete.

Egyben indítványozta, hogy nemzetközi pályadijak tűzessenek ki a páneurópai problémákkal összefüggő jogi kérdések kidolgozására.

Turnowsky Sándor dr. határozati javaslatai körül élénk vita folyt a szellemi együttműködés bizottságának zárt ülésén. A legtöbb hozzászóló helyeselte mindkét indítványt.

A kisebbségi kérdés előtérben

Bécsi tudósítónk jelenti: Alapos tájékozódás eredményeként megállapíthatjuk, hogy a Páneurópa-kongresszus összes delegátusai a kisebbségi kérdés rendezése fontosságának tudatában vannak. A kisantant képviselői, mint

Korosec. Ghyka herceg, Germain, Capri báró és Schuster,

a velük folytatott beszélgetések során elismerték, hogy az európai államok leg-sürgősebben megoldandó kérdése a kisebbségi sérelmek orvoslása, hangsúlyozták azonban azt, hogy a végleges rendezést egyedül a páneurópai eszme megvalósulása hozhatja meg.

A Brassói Lapok bécsi szerkesztője kérdést intézett a kongresszus néhány kiváló résztvevőjéhez is, akiktől a következő válaszokat kapta:

Karin Michaelis,

a világhírű dán író:

— Nálunk Dániában is élnek kisebbségek, így a friezek, azonban nálunk kisebbségi kérdés még sem létezik, a friezek jól érzik magukat a dán állam keretében, nem gravitálnak másfelé és nem törekednek állami önállóságra sem.

C. R. Pusta,

Esztország volt külügyminisztere:

— Mi már megoldottuk a kisebbségi kérdést, nálunk nincsen elnyomó és elnyomott és ennek országunk már nagy hasznát látta. A kisebbségek a legnagyobb lelkesedéssel dolgoznak Esztor-szág felvirágoztatásának munkáján és hálátlan lennék, ha nem állapítanám meg, hogy hazánk igen sokat köszönhet máris a kisebbségeknek.

Frederic H. Allen,

az Északamerikai Egyesült Államok delegátusa:

— Nálunk Amerikában ugyanazok a nemzetek, amelyek Önöknél Európában egymás leigázására törekcsenek, a legnagyobb egyetértésben élnek és dolgoznak. A kisebbségi kérdés megoldására nem elegendők rendeletek és törvények, nagy felvilágosító munkának kell megindulnia, amely meg kell, hogy győzze Európa minden polgárát arról, hogy nincsen magasabbrendű és alacsonyabbrendű nép, mindegyiket egyforma jogok illetik meg.

Zaleszky gróf az új lengyel külügyminiszter

VARSO. A Piłsudsky-kormányba külügyminiszternek Zaleszky grófot, az eddigi külügyminisztert nevezték ki.

Tárgyalások az acélkartel ügyében

BECS. Az acélkartel tagjai felhívták a magyar, osztrák és cseh vasipari vállalatokat, hogy csatlakozzanak az acélkartelhez. A tárgyalások október közepén lesznek Brüsszelben.

Döntő ütközet folyik a kínai seregek közt

LONDON. Kínából jelentik, hogy a kantoni csapatok és Sun tábornagy hadserege közt döntőütközet folyik, mely elhatározó ki-menetelű lesz Középkína sorsára.

Mit ír a francia sajtó a Kyra Kyralináról?

Panaít Istratinak, a ma már világhírű francia-román írónak nemrég jelent meg magyarul első könyve: a „Kyra Kyralina”. A Brassói Lapokban több ízben megemlékeztünk erről a ma már minden kultur-nyelvre lefordított nagyszerű könyvről, amelynek magyar fordítását Horvát Henrik, az Európa-szerző ismert műfordító páratlan művészi készséggel fordította magyarra. Ez alkalommal nem tartjuk érdektelennek egy pár idézetben bemutatni, hogyan fogadta annak idején a tárgyilagos és szigorú francia kritika a Kyra Kyralinát. Ime, így írnak a nagy francia lapok:

Comoedia, 1924. július 3.

„... Könyv, amely elejétől végig nagyon érdekes, legalább felerészben szép könyv; egy nagytehetség elbeszélő kapcsolódott a francia irodalomhoz...” (Louis Laloy.)

L'opinion, 1924. június 13.

„... Hősenek kalandjai varázsszerűen hatnak és az egész könyvön, bár csupa nagyon modern keleti ember szerepel benne, az Ezeregyéjszaka visszfénye terjed végig...” (Jaques Boulenger.)

Paris-Soir, 1924. június 18.

„... Eleven, rendkívül színes írás, telve túláradó élettel, ezer tájképpel, száz és száz ember arcképével, kikkel a hosszú utazások véletlenje hozta össze az író; telve ezer meg ezer emócióval, benyomással és reflexióval is, melyek örökké nyugtalan élet folytonos megújulásából támadnak elő...” (Gabriel Remillard.)

La Presse, 1924. június 23.

„... Összinté, eredeti, festői szépséggel gazdag könyv, melyet el kell olvasni és a melyet örömmel fognak olvasni...” (Louis Payen.)

Le Figaro, 1924. június 28.

„... Néhány oldalnak realizmusát ki-egyensúlyozzák azok a magas emelkedettségű morális reflexiók, melyeket az emberi gyarlóságok és csunyaságok szemlélete inspirál az írónak; a realizmusa megfényesül főleg azoknak a romantikus kalandoknak vonzereje által, melyeket Panaít Istrati festői szépségekben gazdag, pompás könyve elmesél...” (Jaques Patin.)

A rendkívül izléses kiállítású könyv minden könyvkereskedésben kapható, ára 130 lej. Postán azonnal szállítja a Brassói Lapok Könyvosztálya.

Nem borzadok többé, ha elémcsillan szurós tekintete...

Erdélyi társadalmi per 1926-ban a volt férj és az állam ellen — Almodozó idealizmusának, vagy egy új Svengalinak áldozata volt-e Ottovay Margit? Egy asszony a Semeringen, aki „hűtlenül” elhagyta az urát — Irredenta vádák miatt forradalmi áldetektivek hatalmában

Új korszak virrad a régi Ottovay-ház asszonyaira

ARAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Akkoriban történt, midőn százával-ezrével adódtak elő a kinosabbnál-kinosabb incidentsek, hogy Ottovay József kincstári főmérnök volt műszaki főtanácsos, elvált feleségének lakásába berontott három gyanakvó és gyanus külsejű egyén.

— Feljelentés történt, hogy a ház alá van aknázva dinamittal s a pincében puska-port rejtgetnek. Mi detektivek vagyunk s hogy megakadályozzuk a merényletet, majd házkutatást tartunk...

Elűnnék a letartóztatott áldetektivek

Az illetők tényleg fölkutatták a Dobó ucca 17 számú házat, de nem a pincében és nem az ekrazit miatt, hanem az arany, gyémánt és briliáns felkutatása végett, amelyet az Ottovay család minden tiltakozása ellenére is magukkal vittek a detektivek a lakásból. Távozásuk alkalmával a három egyén akiket — mint később kiderült — Petrescu János, Jador János és Rondellának hívták kijelentették, hogy az elkobzott értékeket a törvényszéken helyezik letétbe.

Ottovayné másnap érthető megdöbbenéssel tudta meg, hogy a katonatiszti egyenruhában, körözött szélhámosok fosztották ki a lakásukat, ahonnan mintegy 2 millió lej értékű briliánst, gyémántot és aranyat, tehát mindazt az értéket elemelték, amelyre megelégedőleg minden pénzt átváltotta az uriaszszony. A katonai hatóságok maguk is főhábtorodtak a hallatlan visszaélésen, menten letartóztatották a katonai áldetektiveket, de az akkori zavaros viszonyok között mindhármán megszöktek. Petrescu állítólag Magyarországra ment vette az útját, ahol az egyik vörös járőr agyonlőtte, Rondello Olaszországba szökött volna ahol azóta fasiszta legionárius lett, a harmadik, Tudor Jon pedig úgy ellillant, mint a kámfor, ma sem tudják hol van. Ha még a bűnvádi eljárás sem lehetett lefolytatni a rovtomultu gonosztevők ellen, akik a valaha jómódu uriaszszony vagyonmaradványait teljesen elhordták, természetesen csak, hogy az ekrazit helyett lefoglalt ragyogó briliánskőliék, butonok, gyöngygyakláncok, gyémántfüggők a jóindulati intervenciók, ígéretek, nyomozások és hajsza ellenére még kevésbé kerültek azóta elő.

Az új Svengali körmei között

Ami ezután következik, az már Hanns Heins Ewers tollára való. Címe ez lehetne: »Az új Svengali körmei között«. A gyönyörű szép leány sardült fiatal Ottovay Margit férjhez ment egy volt főhadnaggyhoz. A házassági regény utolsó fejezete az ilfovi törvényszéken pergett le, de azon a fiatal asszony már nem vehetett részt, mert abban az időben nagybetegen ápolták őt a semmeringi havasok tövében. Azóta minden fillérükből kiforgatták őket, a hontalanság Damoklesskája is fejük felett lebegett, míg most megint más korszak virradt a volt főmérnök családjára.

Oda a leányom gondtalan leánysága

... Az uri szalon szordinon lefojtott méla melankóliája vibrál a remek fotográfiák, fényes festmények és barna butorok bus hátterében. Ottovay Józsefné eltűnődve simítja végig a homlokát:

— Hol kezdjem, hisz mi férhet el szavakban ebből a mélységesen és beszélhetetlenül emberi tragédiából, ami velem és főleg leányommal történt. Kevés hizza, hogy ebből a házból, amelyet egykor mi építettünk s ahol ma az én jószívű sógorom vendégei vagyunk, nem kerültünk ki az uccára a háziur felejtettlen rosszindulatából. Mindemögött egy beteljesült dráma fanyar és fakulhatatlan fájdalmai húzódnak meg. Férjemtől történt elválásom óta tekintélyes vagyonunk birtokon kívül van. Leányom, aki most önnel szemben ül, szerkesztő ur, áldozata lett a XX. század legkellemetlenebb házasságának, amelyre pénzünkön és butorunkon kívül az ő boldogsága, kacajos, édes leánysága is ráment.

— Bizony az impériumváltozás és a forradalom a családkban is forradalmi változást idézett elő. A kalandoroknak ideig-óráig még a hatóságokkal is sikerült elhítenők, hogy a mi »irredenta« házunkban pokolgépet rejtgetünk, s midőn a katonai parancsnokság is belátta, hogy mindenre elszánt szélhámosok hatalmába kerültünk, ismételt ígéretet tett ugyan ékszerállomá-nyunk föl kutatására, de máig sem kaptunk egyebet ígéretnél, pedig bizony olyan szükségünk volna rájuk, mint egy falat kenyérrel!

Micsoda eredmény, hogy főlébredtem

— Leányomat, aki álmainak élő, tapasztalatlan és törekény teremtes volt, összesodorta a sors egy volt főhadnaggyal. Az előnyös megjelenésű férfias modoru katonatiszt megnyerte a leány szimpátiáját és anélkül, hogy mélyebben végiggondoltuk volna az egészet, odaadtuk a főhadnagynak a leányomat, meg a kaucióra kívánt 200 ezer koronás hozományt.

A fiatal Ottovay Mancsi szeme előtt bar-na fátol tűnedezik.

— Az egészre úgy emlékszem vissza veti közbe a fiatal asszony, — mintegy fojtogató álmra, s megborzadok; valóban főlébredtem-e. Ó, micsoda eredmény, hogy már itt tartok, beszélhetek róla, csöndes csömörrel csatagolhatok körülte, mint a multban merülön felejtődött sziget körül. Hogy már nem remegek, ha elém csillan valahonnan a sötétből szurós tekintete. A nemértett asszony minden kálváriáját végigjártam. Pénzünk, ruha és fehéremű állományunk elveszték a házasságom rettentő epizódjai közt.

Büdös magyar, sohasem lehet igazad

Hogy a házasságukat milyen hullámok kavarták fel, azt a bíróság dolga lesz tisztázni. A család például megtudta, hogy a vőnek nem is lett volna szüksége kaucióra. Igaz, hogy ez megőrzés végett visszaadta Ottovayéknak a pénz egy részét, de midőn ezt kérésére az Ottovay-család másodszor már nem volt hajlandó kiadni az előzőleg kaució címén kért 100 ezer lejt, Karánsebesen a bíróság biztosítási végrehajtást rendelt el a fiatal asszony édesanyjának butoraira. Ezek a több százezer lejes értéket reprezentáló butorok sem kerültek vissza Ottovayék birtokába, valamint az egész ezüstműjük, 27 festményük és különféle értéktárgyaik is a férjnél maradtak. Midőn a visszaszerzésük miatt közbelépett Ottovayné, aki minden áron menteni akarta a leányt a férj hatalmából, a volt főhadnagy ur így rivallt rá anyósára:

— Büdös magyar! Soha sem lehet igazad velem szemben!

Boldog vagyok... már nem szeretem a férjemet!

Ottovayné gyöngéden néz a leányára, aki annak idején tudógyulladásba esett s az elszívott brutálisok miatt csaknem életét veszítette. Bezzeg akkor mégis hevesen tiltakozott a leány a közbelépése ellen.

— S midőn már a harmadik országban rohant velünk az expressz, leányom az eliramló tájak szellőjében átszellemült és megárázkodva, majdnem egészségesen így szól:

— Zihál a szívem, de boldog vagyok anyám... többé már nem szeretem a férjemet. Nincs itt... nem félek tőle...

— De a férj ügyelt arra, hogy a válást ne minálunk Erdélyben mondják ki az osztrák törvények szerint, hanem az ilfovi törvényszékhez kerüljön a dolog. S miatt a leányom a szemmeringi szanatóriumi ágyon alig győzte magába szívni a mellfeszítő üde légáramlatot, az ilfovi törvényszék hűtlen elhagyásnak minősítette kényszerű távollétét és kimondta a válást — az ő hibájából.

Harcban a volt férjfel és az állammal

— Sajnos, bukaresti ügyvédünk érthetetlenül egy éven át huzta-halasztotta a dolgot most azonban a közeljövőben dr. Széll Lajos volt táblabíró, ügyvéd ur útján új bátorsággal és energiával indítjuk meg a pert a volt férj ellen, aki jelenleg Brassóban kapitány, a hárommillió értékű visszakövetelésére már csak annak demonstrálása miatt is, hogy az igazság alól senki sem bujhat ki.

Ezzel majdnem egyidejűleg két millió lej erejéig az államkincstár ellen is pert indítanak az 1919-ben a jogtalanul elrabolt ékszerek ellenértékének visszakövetelésére, hisz bár az államot is kompromittálták, mégis csak az ő alkalmazottai voltak a hátkutató közegek. Közben a saját, hajdani házukban, az asszony sógora, Matusik Márton tanár vendégszereteléből élvezett lakásukat is majdnem elvesztették, mert a háziur jogtalan és megfizethetetlen illetékeit nem tudták leróni. A lakás-ügy ideiglenesen elismult és a mi a jövőt illeti, nemsokára Ottovayné és leánya is — újból férfihezmennek. A régi házból elköltözve, új férjük oldalán virágzik meg a volt férj, illetve vő, meg az állam ellen azt a harcot, amelynek szélesebb érdeklődést alig keltett az utóbbi években erdélyi társadalmi per.

(s. l.)

Döntőbiróság elé kerül a magyar-román egyezmény

Budapestben folytatják a tárgyalásokat

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Romániával kötött egyezmény értelmében a trianoni határ által kettészelt vármegyék, városok és községek vagyoni ügyeit az egyes vármegyék területén működő bizottságok osztják föl. E felosztás során azonban függőben maradtak olyan kérdések, amelyeknek rendezése tekintetében az egyes vármegyék területén működő bizottságok nem tudtak megegyezni. Ezekre az esetekre nézve az egyezmény úgy intézkedik, hogy a vitás kérdéseket döntő bíróság elé kell ter-

jeszteni, amelynek elnökét a svájci belügy-miniszter jelöli ki.

Dr. Blaha Sándor, magyar belügyminiszteri helyettes államtitkár vezetésével egy négy tagú magyar bizottság járt Bukarestben, hogy a román kormány szerveivel egyetértésben történjék előterjesztés a döntőbíró-ság elnökének személyére nézve.

Blaha és Bucsan államtitkárok ebben az ügyben hosszabb megbeszélést folytattak, de végleges megegyezés nem jött létre. A tárgyalást néhány hét múlva Budapestén fogják folytatni.

Elkészült a cseh fasiszta állam alkotmány-tervezete

A nagymorva birodalomban csak a cseheknek lesznek állampolgári jogaik — Minden más nemzetiség csak másodrendű állampolgár lesz jogok nélkül

PRAGA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A cseh fasisztapárt végrehajtó bizottsága tegnapi ülésén egyhangúlag elfogadta Svesil fasisztavezér indítványát a jövő cseh állam fasiszta strukturáját illetően. A tervezet szerint az állam neve Nagymorva-birodalom lesz, amelyben ki-

zárólag a cseheknek lesznek állampolgári jogai. A magyarok, németek és zsidók másodrangú állampolgárok, politikai jogok nélkül, s még katonai szolgálatot sem teljesíthetnek. A fasisztaállam ügyeit hat-tagú államtanács intézi népképviselő nélkül.

A magyar belügyminiszter betegágyánál fogadta az újságírókat

Kölcsönös megértés, együttműködés a szomszédos államok érdeke — Szombaton utazik el Kolozsvárról Rakovszky Iván

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Megírtuk, hogy Rakovszky Iván magyar belügyminiszter szombaton elhagyja Kolozsvárt és visszautazik Budapestre. Elutazása előtt ma délután fogadta az újságírókat. Arca kissé sápadt, de a hosszas betegség nem hagyott különösebb nyomokat rajta. A kérdésekre halkán, de szabatosan és fennakadás nélkül adja meg a választ.

Mindenekelőtt az iránt érdeklődünk, hogy milyen emlékekkel hagyja el Kolozsvárt.

— A teljes meggyógyulás után vagyok, — mondotta a miniszter. — Sajnos azonban, azt hiszem, hogy ez az út még elég hosszú lesz számomra. Szombaton valóban elhagyom Kolozsvárt, visszamegyek Pestre, ha ugyan szabad ezt a kifejezést használnom,

mert ez a menetel inkább szállítás lesz. Még hosszú ideig ágyhoz kötött beteg leszek, mert a hónapokig tartó láz megviselte szervezetemet. Kolozsvárt ugyszólván emlékek nélkül hagyom el, mert bizony csak keveset láttam a városból. Minden emlékem az Erzsébet-színház falaira és a második számú szobájára zsugorodik össze. Ez pedig bizony nem kellemes emlék. Hálával gondolok majd azokra, akik gyógyítottak és ápoltak.

A Magyar Távirati Iroda, — kérdeztük — tegnap azt jelentette, hogy excellenciád lemondott a belügyminiszteri tárcáról. Igaz-e ez a hír és ha igen, milyen okok késztették erre az elhatározásra?

— Lemondásom headásáról kolportált hír igaz. A lemondás oka betegségem. A miniszteri állás nemcsak disz és hatalom, hanem súlyos kötelességek egész tömege is. Aki ezeknek a kötelességeknek hosszabb ideig nem tud megfelelni, ha lelkiismeretes ember, kötelessége, hogy helyét átadja olyan nak, aki teljes munkarejének birtokában van. A végső impulzust az adta meg lemondásomra, hogy a belügyminiszterium tisztviselőivel legutóbb folytatott hivatalos tárgyalásaim után újabb hőemelkedés állott be. Ebből magam is megállapítottam, hogy munkaképességem teljes reállítása még hosszabb időt fog követelni.

Hogyan látja excellenciád Magyarország viszonyának alakulását a szomszédállamokhoz? Volt a következő kérdés.

— Magyarország és a szomszédos államok viszonyának jövődjének alakulása, válaszolt a miniszter, valamennyi állam érdekében nem lehet egyéb, mint a kölcsönös megértés és együttműködés útja.

Itteni betegségem alatt állandóan nagy előzékenységet tapasztaltam a román hatóságok és államférfiak részéről. Ezek az apró személyi momentumok világítják meg a jövődjét. Az udvariasságig már eljutottak és a kölcsönös megértés jelei már mutatkoznak. Innen már csak egy lépés van az együttműködéshez. Ennek a lépésnek megtételéhez mindkét részről csak egy kis bátorság kell és ha ez a bátorság meglesz, úgy Keletközép Európában szebb jövő következik a népekre és nemzetekre.

Ezeknél a szavaknál Rakovszky névvel mos asszony hirtelen az ágy fejéhez lép és arra kéri kedves hangon az újságírókat, hogy ne fáraszták ki nagyon a férjét.

Rakovszky kedvesen kezét nyújt és elbucszik.

Az újságírók javulást és jó utat kíván-

nak. Rakovszky Ivánért magyar szalonkocsi jön Kolozsvárra és ezzel utazik Budapestre. Gróza Péter ajánlatát, aki tudvalevőleg felajánlta Rakovszky részére a szalonkocsiját, tegnap meleg hangú levélben köszönte meg figyelmét.

Az alatt a néhány nap alatt, amit Rakovszky Kolozsváron tölt, fogadni fog még néhány hivatalos és magánlátogatást.

Jászai Mari halála

A Nemzeti Színház előcsarnokából temetik

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az egész országban mély részvétet és megilletődést keltett a legnagyobb magyar tragikának, Jászai Marinak az elhunyt. A fővárosi sajtó a nagy művész élet és jellemrajzát az érdekesebbnél érdekesebb adalékok feltárásával adja és a lapok versenyeznek Jászai Mari alakító művészetének az értékelésében.

Nagyszerű pályájából a következő adatok nevezetesei: A komárommegyei Aszár községben született Jászai Mari hetvenkét évvel ezelőtt. Legelőször 1867-ben lépett fel Székesfehérváron a Peleskei Nótáriusban, majd Budára szerződött, innen pedig Kolozsvárra, ahol első sikereit aratta. Művészetének híre eljutott a budapesti Nemzeti Színház intendantsához, Orczyhoz is, aki aztán felhozta Budapestre. Jászai, aki a Bánk Bán Gertrudisában fenséges erőt szólaltatott meg, a görög és a rokon francia klasszikus drámák nőalakjaiban is csodálatos művészetet ragyogtatott, kivált Antigone komor tragédiáját, végzetes szembeállítását Kreonnal játszotta meg páratlan drámai erővel és hatással. Medea is egyik nagyszerű szerepe volt. Minden szerepe közt azonban a legnagyobb hatása volt Evának, az Ember tragédiájában. Alakja, hangja, gesztusa, tekintete varázslat alatt tartotta a közönséget.

Jászai Mari, mint író is kiváló tehetségről tanuskodott.

A nagy művész temetéséről a nemzeti színház gondoskodik, melynek a művész dísz, erőssége, büszkesége volt. A színház előcsarnokából viszik ki holttestét a Kerepesi úti sírboltba, melyet már évekkel ezelőtt felépítettek.

Jászai Mari, aki mint művész az egész Magyarországon volt, s aki írókkal, művészekkel, sőt politikusokkal és más közéleti férfiakkal és nőkkel állandó érintkezést tartott fenn (több újságíróval bizalmas barátságban is élt régebben), a családja tagjaival alig érintkezett. De legutóbb betegágyánál szívesen látta őket. Általános örökösévé öccsét és Dodi unokaöccsét tette meg. Az örökség igen értékes antik butorokból, nagy könyvtárból, porcellán, kép és szoborgyűjteményből áll. Végrendeletében azt a kívánságát fejezi ki, hogy a butorait, szobrait, képeit adják el, amivel lehetővé válik, hogy barátai és tisztelői megvásárolhassák és megőrizhessék a tárgyakat. A végrendeletben Jászai Mari intézkedik levelesládájáról is, melyben megőrizte valamennyi levelét, irományait, naplóját kora ifjúságától fogva. Eletrajzának megírásával e napló adatai alapján, egyik tanár barátját bízta meg.

Az síncs kizárva, mint újabb távirat jelentti Budapestről, hogy, amennyiben szép idő lesz, csütörtökön délután a Blaha Lujza térről temetik Jászai Marit. A főváros által adományozott díszsírhelyen temetik el a művész régebben felépített kriptájában, melynek ez a felirása: »Jászai Mari volt, míg élt, ki ime most céljához ért.«

Küldöttség hívta vissza a görög királyt Athénbe

Venizelosz is hajlandó visszatérni Görögországba

MILANO. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Secolo szenzációs hírt közöl arról, hogy tegnap a görög monarchisták küldöttsége Bukarestben felszólította György királyt, hogy térjen vissza haldéktalanul Athénbe. Közölték a királlyal, hogy a monarchista párt az országban rendkívül népszerű, s Venizelosz is kijelentette, hogy örömmel fogja üdvözölni a volt királyt, s hajlandó a király által megalakított kormányban a külügyi tárcát átvenni.

Meghűlésektől

gyorsan szabadulok. Néhány *Bayal*-féle Aspirin-tabletta, hamar az ágyba, alapos izzadás és elmul minden veszély. Sok kellemetlenné mutatkozó súlyos hűlésből lábaltam ki, hála a *Bayal*-féle **Aspirin-tablettáknak.**

De csakis az ismert valódi *Bayal*-féle eredetiség magolás és a fehérzöld-vörös szavatsági jegg szavattal a valódiságot és minőségét.

A kommunisták és a fasiszták csufosan összeverekedtek a Hyde-parkban

A természetes gyógymód új prófétája okozta a nagy botrányt

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Hyde Park tegnap este olyan vad jeleneteknek volt a színhelye, mint talán még sohasem, pedig a politikai pártgyűléseknek ez a tanyája már sok kavargást látott. Az történt tegnap este, hogy egy helyen kommunisták, nem messze onnan fasiszták gyűltek, de egy hatalmas természetű, félszemére a háboruban megvakult hadviselt volt kapitány is nagy hallgatóságot tudott magaköré gyűjteni. Férfiakat és nőket vegyesen, legnagyobb mértékben munkanélkülieket és hadviseltet.

Vincent volt kapitány — ez a neve a Hyde Park prófétájának — egy szószékről, amilyen ott sok van, hirdette az egészség új vallását. Arról szólok, hogy vissza kell térni a természethez és mezitelenül kell járni, mert a levegő és a napsugár minden bajt meggyógyít. Fel is szólította hallgatóságát, hogy senki se rettenjen vissza az októberi hűvös időjárástól s vesse le ruháját,

azzal ő maga ott mindjárt vetkőződni kezdett.

Voltak sokan, akik igazat adtak Vincent kapitány egészségügyi tanácsainak, ha nem is mutattak hajlandóságot rá, hogy mingyárt kövessék is a példát, de a többség lehurrogta és sokan leráncigálták a szószékről a félszemű hadviseltet.

sőt ütlegelni is kezdték s közben erőszakkal ráhúzták levetett kabátját,

A rendőrök, akik a Hyde Parkban különösen esténként csapatostul szoktak cirkálni,

ott termettek s csak nekik köszönhetett a mezitelen apostola, hogy néhány ökölcspánsál többet nem kapott. Akkor aztán a rendőrök közrefogták az öles természetű hadviseltet és az őrállomásra akarták kísérni. Százával tolongtak utánuk az emberek, hogy feljelentést tegyenek ellene közbotrányokozásért.

Most következett igazán a haddelhadd. Eppen beveződött a kommunisták gyűlése, s az elszéledt emberek meglátták, hogy rendőrök kísérnek be valakit egy gyűlésről. Bizonyosra vették, hogy csak kommunista lehet a félszemű, akit nagy tömeg vesz körül, tehát rikoltozva rohantak a rendőrorjárat után s ki akarták szabadítani a foglyot, mire

az apostol szózatán felbőszült sokaság szembefordult velük és általános verekedés lett.

A rendőrök közrefogták Vincent kapitányt és szinte futólépésben indultak vele, a verekedő tömeg pedig nyomukban.

Az út arra vezetett el, ahol a fasiszták gyűltek. Ezek meglátták a vörös jelvényeket. Egyszerre felbomlott minden rend vége lett a gyűlésnek, és a fasiszták megtámadták a kommunistákat, a mezitelen kultúra híveit és ellenzőit, az egész verekedő sokaságot. Általános lett a dulakodás, a fasiszták letépték a kommunista jelvényeket, a kommunisták, akik többségben voltak, bősztülten osztogatták az ütlegeket, a rendőrorjárat vezetője pedig szípot, és futólépésben jött egy teljes rendőrszázad, amely gumibútykósokkal verte szét az egész sokadalmat.

Az uribetörő félmillió aranymárkás ékszerszákmányát közszemlére tették a berlini rendőrkiállításon

BERLIN. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Németország legvakmerőbb és legkörnyofontabb tolvaját, Wald Frigyes az »uribetörő«-t csak nemrég tartóztatta le a berlini rendőrség. Ennek a mindenre elszánt bűnözőnek birhiedt kalandjai azáltal váltak most szélesebb körben is ismertté, hogy szákmányának egy részét a berlini rendőrség közszemlére bocsátotta a nemzetközi rendőrkongresszussal kapcsolatban szintén megnyílt nemzetközi rendőrkiállításon. Teszi pedig ezt azért, hogy ily módon tudja meg, kik a jogos gazdái annak a tömérdek ékszernek, a mely félmillió aranymárkánál nagyobb értéket képvisel.

Wald Frigyes, foglalkozására nézve egyszerű péksegéd, egyike a legügyesebb betörőknek és falrakusznoknak, akiket a bűnügyi krónika eddig ismert. Néhány év leforgása alatt Berlin, Drezda és Hamburg lakásaiban annyi és oly sikerű lakásbetörést követelt el, hogy ékszerben és készpénzben egy millió aranymárkányi értéket zsákmányolt össze. A szákmány egy részét már visszaadták tulajdonosaiknak, másik részét pedig most a berlini rendőrfőnökség kincseskamrájából átvitték a rendőrkiállításra, hogy a látogató közönség sorából talán megakad a szeme valamelyik kifosztottnak, aki eddig a rendőrségen még nem reklamált. Ujszerű, de kétségtelenül praktikus rendőri eljárás.

Hogyan dolgozott ez az akrobata-ügyes segéd gonosztevő, de egyúttal, hogy milyen volt a gondolkodása is, arra jellemző példa a következő:

Egy drezdai nagykereskedő felesége nyitott ablak mellett aludt villájának másodemeleti szobájában. Hirtelen zajt hallott, föléscsavarja a villanyt és egy nagyon elegánsan öltözött csinos fiatalembert látott maga előtt, aki kijelentette, hogy betörő, de biztosította a megrémült asszonyt, ne féljen, nem törtérik semmi baja. Megkérte a nagyságos asszonyt, adja át az ujjain levő briliáns gyűrűket. A nő megőrizte nyugalmát, lehuzta ujjáról a gyűrűket és átadta a gavallérnak, miután előbb a legértékesebbet a paplamból ásás szuszította. A fiatalember ezután a készpénz iránt érdeklődött.

— Összesen száz márkám van, de hogy ezt átadhassam, Istenem, föl kellene kelnem,

— Nagyságos asszonyom, — mondotta udvariasan a gavallér — maradjon csak nyugodtan fekvé, de engedje meg, hogy szekrényét átkutassam. Kérését teljesítették. A látogató azonban nem talált semmit. Ekkor a szomszédos szobába akart átmenni.

— Ne lépjen oda be, — könyörgött az asszony — súlyosan beteg férjem alszik ott, akit az ijedség megölne.

A betörő meghajította magát, elengedte a kilincset és lemondott arról, hogy átmenjen a szomszédos szobába.

A nő ettől bátorságra kapott és megkérdezte, hogyan lehetséges az, hogy ilyen jól öltözött választékos beszédű és kifogástalan modoru ember lopásba vetemedik. Az éjszakai látogató így felelt:

— Meggyőződésből cselekszem. A gazdagoknak nincs annyi pénzre szükségük, én pedig bizonyos szociális kiegyenlítődésre törekszem.

— De hiszen a vagyont sem adják ingyen, — felelte az asszony — férjem egész lenn, szegényen kezdte.

— Bátorságát és férje iránt való ragaszkodását meg akarom jutalmazni — felelte az udvarias betörő és visszaadta a gyűrűket.

Azután odalépett az ablakhoz, kilépett rajta; ahogy jött a falon ismét lekuszott és eltűnt. A kereskedő feleségének előbb meg kellett ígérnie, hogy nem tesz följelentést. Nem is tett. Az eset azonban mégis a rendőrség fülébe került, úgy, amint elmondottuk.

Mikor Waldot nemrég elfogták, nagyszámú levelet találtak nála, amelyet egy nagyon előkelő hamburgi családból való leány írt neki. Ezekben a levelekben, amelyek a bűnügyi történelem érdekes fejezeteihez tartoznak, a leány rimánkodva kéri barátját, változtasson életmódján és hagyja abba életpályáját, a betörést. A bűnözés szenvedélye azonban nagyobb volt Waldban, mint a szerelem. Folytatta a betörést. Rajtavesztett. Most a börtönben elmélkedhetik róla, hogy talán mégis a szerelmes leánynak volt igaza.

A BRASSÓI LAPOK a romániai magyarság ügyét szolgálja. Aki a Brassói Lapok előfizet, a romániai magyarságot erősíti.

Elsorvadnak a megreformált bihari földek

NAGYVÁRAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Valamikor, réges-régen, kincses föld volt Biharország. A földreform mai formájában ugyan még nem boldogította a népet, de a 1.835.318 katasztrális hold területen a római katolikus püspökség, a gör. kath. püspökség, gróf Tisza István geszti, gr. Tisza Kálmán csegödi, Telegdi József mezőtelegdi, Bölönyi József szilaspusztai, Lovász Ferenc feketebátori, a báró Lipthayak tamáshidai uradalmán és a többi birtokokon munkát kapott a nép és megélt belőle. Volt eredményes, belterjes gazdálkodásunk.

Az imperiumváltozás következtében kettészakadt megyén a földreform aztán olyan pusztításokat végzett, hogy mint nem egyszer megírtuk nemcsak a nagybirtokosok, de az új törpebirtokosok is súlyosan megérezték a földreform balsikerét s a néhai gazdagon termő bihari föld lassacskán elsorvad s a rossz gazdálkodások és a terhek következtében egyre csökkent termő ereje. Hiszen csak a római katolikus püspökség 190.000 holdas birtokából nem maradt több 100 hold szántónál és 5000 hold erdőnél, nem is szólva a többi birtokokról, amelyek között sokból még ennyit sem hagyott meg a földreform. Az idők megmutatták, hogy a rosszul értelmezett demokrácia földhöz juttatta ugyan a földnélküli Jánosokat, de nem adott nekik szakértelmet és anyagi erőt a föld további műveléséhez és okszerű kihasználásához.

Ez készítette arra a biharmegyei földbirtokosokat, hogy ma délelőtt népes gyűlést tartsanak a vármegyeházán, amelyen a teendőket vitatták meg.

A gyűlésen Frentiu Valér püspök elnököl. A megjelentek között ott láttuk gróf Tisza Kálmánt, gróf Pongrácot, Telegdi Józsefet, dr. Krüger Jenőt, a román. kath. püspökség képviselőit Roxin szalontai esperest, Márkovits Manó ny. főispánt, Vasca Theodort, dr. Egri Gergelyt, Muntean esperest és Jacob János képviselőt.

Frentiu Valér püspök rövid megnyitója után Nistea mondott beszédet.

A birtokosoknak, ugymond, legsürgősebben amortizációs kölcsönre van szükségük, hogy a megterhelt birtok kérdését megoldhassák. A külföldi pénzintézetek követelése milliárdokra rugnak. A földbirtokos oszfály ma teljesen tájékozatlanul áll, mert perék esefén a bíróság azt mondja, hogy agrárügyek nem tartoznak hozzá. Ez a helyzet. Senki se tudja, mennyi adót fizessen. Ezért a gazdáknak mozgalmat kell indítaniok a rekvirálások, maximálás ellen is.

1922-ben a kormány 16 milliárd hitelt szavazott meg ebből Erdélyre mintegy 6 milliárd esett. Ennek 5 százaléka 300 milliót tesz ki. Áldozzanak a gazdák, hogy pénzhez juthassanak. Garofild miniszter most akarja megszervezni az állami földhitelintézetet, amely segítségével lesz a gazdáknak.

Egri Gergely dr. arról beszél, hogy nincs jogbiztonsága a gazdáknak. Végül elhatározzák a jelenlevők, hogy a szövetséget megalakítják s az alapszabályok kidolgozására bizottságot küldtek ki, melybe beválasztották Frentiu Valér püspököt, Jacob Jánost, Niste Gheorget, Tisza Kálmán grófot, Márkovits Manót és dr. Egri Gergelyt.

Tizenharmadikán választ alpolgármestereket Budapest

BUDAPEST. Október 13-án ejtik meg az alpolgármesteri választást. Csütörtökön ülésezik Ripka elnökletével a kijelölt választmány. Valószínűleg mindkét alpolgármesteri állásra három-három jelölt lesz kizárva. A jelöltek közé legvalószínűbben Folks házy és Buzáth kerül, esetleg Szabó Imre főügyész.

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. Az előfizetésre vonatkozó tudnivalók az első oldalon, a lap fején olvashatók. Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendőek; vagy pedig bármelyik hirdetési iroda vagy bizományságunk ajánlja és feladhatók. A *gal megjelölt közlemények díjazás alá esnek.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavidálatának kiadása

A Brassói Lapok egyes példányainak ára (Bukarestben is) 5 lej, az árnapi 6 lej; Ausztriában 30 garas, Csehszlovákiában 1 cK., Jugoszláviában 2 dinár, Magyarországon 2000 m. K., Franciaországban 50 centimes, egybeült 6 lej értékű váltó.

Kath.: Brigitta. — Prot.: Etelka. — Görög: Pelagia. — Izr.: 5687. Thiersi 30. — A nap: 6.23—17.43. — Hold: első negyed 14.én 7.7 órakor. — Időjárás: Tulnyomóan száraz, enyhe idő várható.

Vendek, október 8.

Tettenértek egy betörőt

Ki akarták fosztani a Werber-féle kapucnai üzletet — Simionescu rendőrbiztos ügyes fogása

BRASSO. (A Brassói Lapok tudósítójától) Az utóbbi időben Brassóban hihetetlen módon megsaporodtak a betörések. Nem volt nap, hogy a rendőrségi hivatalos jelentés megnevezett betörésről be ne számolt volna. Comaniciu, a brassói rendőrség agilis prefektusa, aki a legnehezebb körülmények között vette át hivatalát, szigorú rendeletet adott most ki a rendőrtiszteknek és a rendőr legénységnek, amelyben utasította őket, hogy éjszakánként szigorú és erőteljes razziákat tartanak s ilyen módon vessenek véget a betörők garázdálkodásainak.

Ma éjszaka a Kapu-uccában Simionescu rendőrkormányzó több detektívvel razziát tartott s az éjszakai utnak nagyszerű eredménye volt. Három óra körül reggel a Kapu-ucca 39. számú ház körül jártak, amikor észrevette, hogy a házban levő Werber Salamon-féle üzletben valaki van. Az üzletből kihatoló zaj azt a fellelést kétségtelenné tette. A ház és az üzlet összes kijáratait detektívekkel elzárták, hívatta az üzlet tulajdonosát, s vele együtt behatolt az üzletbe. Egy alak állt gyenge gyertyavilágítás mellett az üzlet közepén, s csomagolta az ellopott holmikat. A rendőrbiztos azonnal helyszíni szemlét tartott, amely a következőket állapította meg:

A betörő még este nyolc órakor besompolygott a ház udvarára, s itt a padláslépcsőn felment a padlásra. A padlásajtó azonban zárva volt, mire a betörő hat darab tetőfedő cserepet a háztetőről eltávolított s ezen az úton jutott be a padlásra. Itt a Werber-féle üzlet feletti részén áttörte a mennyezetet s a padlás egyik gerendájára kötött kötélen leereszkedett az üzlethelyiségbe. Itt a legelső dolga volt, hogy egy vadonatúj ruhát öltött magára, majd elkezdte az üzletben talált holmikat becsomagolni. A pénztárból hétszázötven lej vett magához, valamint magával akarja vinni a harmincezer lej tartalmazó kézi pénztárt is. Amikor az üzlettulajdonos megjelent a rendőrkormányzóval az üzletben, az üzlet Szent János uccai ablakán keresztül akart menekülni, itt azonban egyenesen az ott őrködő detektív kezei közé rohant, akinek elég nehéz munkájába került, hogy a betörőt megadással bírja.

A rendőrség megállapította, hogy a betörő Bughiu Joan katonaszökevény, aki a cernavodai 11. számú csendőrezredtől szökött meg. A vizsgálat és a nyomozás eredményes folyik, mert azzal gyanúsítják, hogy Brassóban még hét betörést követett el.

Az elmúlt éjszaka még két betörés hiúsult meg. Reggel négy óra felé betörők jelentek meg Bozocca Mária Malom-ucca 40. sz. alatti és Petrisor Gh. szítás-uccai házában. A két betörés azonban, amelyeknek tettesei ugyanazok voltak, nem sikerült, mert mindkét helyen megzavarták őket munkájukban. A betörők egyébként nagyon előkelő goasztévként lehettek, mert mindkét helyre bérbeesével mentek.

— Állami szubvenció egy rendőrtisztnak. Nagybányáról jelentik: Kövári István másod

Temesváron öngyilkosságot követett el egy brassói fiatalember

TEMESVÁR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Tegnap este háromnegyed nyolc órakor a józsefvárosi Korona Szálloda 60. számú szobájában öngyilkosságot követett el Salamon Arthur 27 éves brassói születésű fiatalember, a temesvári Győri Izidor és fia fakereskedő cég tisztviselője.

A jó megjelenésű fiatalember két év óta volt a cég szolgálatában. Salamon szorgalmas tisztviselőnek bizonyult, aki főképp a szállításokkal kapcsolatos kifizetésekkel s a vámhivatalnál elintézendő ügyekkel foglalkozott.

Néhány hónappal ezelőtt a számadásokban differencia mutatkozott, de az összeg nagyon jelentéktelen volt. Ekkor Salamon megfogadta, hogy ezután a legnagyobb pontossággal és lelkiismeretességgel fogja kezelni a gondjaira bízott pénztárt. A játékszenvedély azonban veszedelembé sodorta.

Tegnapelőtt kártyán negyvenezer lejt veszített. Főnöke mikor ezt megtudta,

osztályu rendőrbiztos egy betörés ellen biztosító gépezetet talált fel, melyre szabadalmat kapott és amelyet a napokban megnyílt berlini rendőrttechnikai kiállításon bemutat. E célból Goga Oktávián belügyminiszter a rendőrtiszteknek 15.000 lej szubvenciót utalt ki. Kövári már el is utazott Berlinbe.

— Amerikai unitárius lelkész erdélyi körúton. J. Weis lelkész, az amerikai unitárius lelkészek egyesületének titkára, aki az amerikai Unitárius Társaság képviselőjeként részt vett Ferencz József unitárius püspök 50 éves püspöki jubileumán és az Egyházi Főtanács gyűlésén, erdélyi körúton van, hogy meglátogassa az unitárius egyházközösségeket s azok helyzetéről otthon referáljon. Eddig több egyházközösséget látogatott meg Aranyosszéken és Maros Torda megyében, honnan Déva, Petrozsény és Fogaras érintésével a vöröstoronyi szoroson a regátba is átrándult. Fogarásról jövet a mai napon Brassót is utba ejtette, ahol az unitárius egyházközösség helyzete iránt érdeklődött. Rövid tartózkodás után már a délelőtti folyamán tovább ment Bőlon és Nagyajta irányában s este már Székelyudvarhelyen akar lenni. Gálfi Lőrinc teol. tanár és Lőrinczy Dénes lupényi lelkész kísérik.

— Megszüntették a Brassó—Sinaia közötti személyvonatot. Bukarestből jött rendelet alapján a Brassó—Sinaia közötti közlekedett helyi személyvonatot tegnapról kezdve megszüntették. Ennek helyébe új személyvonatpárt fognak állítani Brassó—Ploesti között, amelynek menetrendjét majd annak idején közölni fogjuk.

— Magyarországon diákok nem mehetnek vendéglőbe. Budapestről jelentik: A főkapitányság rendeletet adott ki, hogy az iskolai tanulóknak vendéglőket, kávéházakat még a szülők kíséretében sem szabad látogatniuk. A rendelet alapján, ha a rendőr ilyen helyeken tanulót látna meg, kötelessége, hogy az esetről azonnal jelentést tegyen a főkapitányságnál.

— Földes Mihály szintársulata Nagybányán. Földes Mihály szatmári szintársulata megkezdte nagybányai szezonját. A nagyon jó erőkből összeállított szintársulat telt házak előtt játszik s itteni rövid szezonját befejezve, e hó 19-én előadásait Szatmáron fogja megkezdeni.

(*) Házasság. Bokor Margit Kolozsvárról és Bartha Dezső Dicsőszentmártonból 1926 évi október hó 9-én tartják Kolozsváron (Cojocna) esküvőjüket. (Minden külön értesítés helyett.)

— Még mindig terjed a tifusz Hannoverben. Berlinből jelentik: Hannoverben a tifuszbetegségek és tifuszgyanusok száma 1676. Eddig a járványnak 185 halottja van.

— A Brassói Magyar Dalárda elnöksége kéri a tagokat, hogy a csütörtök esti próbán pontosan és teljes számban jelenjenek meg. Nők 7 órakor, férfiak 8 órakor.

följelentést tett Salamon ellen, aki hajnalg mulatott. Majd a Korona szállóban szobát kért. Itt arról panaszkodott a szobaasszonynak, hogy a kelleténél kisse többet ivott, nagyon fáj a feje, aludni, pihenni akar, ne háborgassák. Este fél nyolc órakor a szobapincérrel levelet küldött a főnökének, amelyben kijelentette, hogy leszámolt az élettel. Győri Izidor cégfőnök a levél elolvasása után rögtön a szállodába rohant, felnyitatta a szoba ajtaját, de hmár későn, mert Salamon Arthur már utolsó perceit élte. Hat milliméteres revolverével véget vetett életének. Ott feküdt levetkőzve az ágyban. Párnája, paplana csupa vér volt.

Kabátja zsebében több levelet találtak, amelyekben rokonaitól búcsuzik. Egy levelet írt a Temesvári Hírlap szerkesztőségének is. E levélben többek közt ezt mondja: Irjanak csak annyit, hogy az élet komédia én pedig rosszul komédiáztam.

— Tévedésből zsidó temetőbe temettek egy keresztény halottat. Kolozsvári tudósítónk jelenti: Megirtuk annak idején, hogy Kolozsvár mellett egy vasúti pőznára felakasztva találták Lichtblau Károly, csehszlovákiai kereskedőt, akinek testén a nyomozó hatóságok több kézzsurást találtak. Lichtblaut, aki éppen a zsidó hosszunap előtt este esett gyilkosság áldozatává vagy lett öngyilkos, ezt tudniuk még mindig nem sikerült teljes határozottsággal megállapítani, az apahidai zsidótemetőben temették el. A szertartásért Lichtblau segésvári sógora 4000 lej fizetett ki az apahidai zsidó szentegyletnek. Most aztán kiderült, hogy Lichtblau evangélikus vallású volt és tévesen temették el az apahidai temetőbe. Az apahidai zsidók amikor ezt megtudták, azzal a követeléssel fordultak a hatósághoz, hogy Lichtblaut exhumálják és a holttestét vigyék át a kolozsvári lutheránus temetőbe. A hatóságok helyt adtak az apahidai zsidók kérésének és Lichtblau holttestét már át is szállították Kolozsvárra, ahol most már evangélikus szertartás szerint fogják ismét eltemetni. Az apahidai zsidók vallásuk előírása szerint most újból felszentelik a temetőt.

— Nyolcezeröttszáz lej helyébe kapta a Brassói Lapok egy számát. Kolozsvári tudósítónk jelenti: Porvalda Alexandru óradnai la kós 1923. szeptemberében 8500 lejért két tinót adott el a nagyilvai vásáron. Hazafelé menet egy parasztember csatlakozott hozzá, aki szálást kért tőle. Utközben találkoztak még Lupas Nicolae nagyilvai pékmesterrel, aki ráfordított, hogy adja elő a pénzt, amit ő elvesztett és amit Porvalda megtalált. Lupas a paraszt segítségével lefogta Porvaldát és elvette tőle a pénztárcát, amit átkutatott és azután azzal adta vissza, hogy nem találta meg benne a pénzt. Porvalda csak otthon tudta meg, hogy a 8500 lej helyett a Brassói Lapok egy példánya van a tárcájában. A beszercei törvényszék nem látta beigazoltnak Lupas bűnösségét és felmentette Lupast a lopás vádjától. A kolozsvári ítélőtábla ma délelőtti tartott felebbviteli tárgyaláson helybenhagyta a beszercei bíróság felmentő ítéletét.

— Pfiegler felebbezett az előzetes letartóztatása ellen. Szekesfehérvárról jelentik, hogy Pfiegler előtt, akit tudvalevőleg azzal vádolnak, hogy Sároson lelőtte Szikszay uradalni intézőt, kihirdették az előzetes letartóztatást fenntartó végzést. A vizsgálóbíró döntése megdöbbenetelte Pfiegler, aki a végzés ellen felebbezett. A vádtanács csütörtökön foglalkozik az ügygel.

— Hogyan térül meg az elsikkasztott milliárd korona. Lambing János gazdasági tiszt évekkel ezelőtt egy milliárd koronát elsikkasztott és megszökött Magyarországról. Olaszországban felismerték és letartóztatták, majd a szokásos eljárás után kiadták. A debreceni honvéd törvényszék kedden tárgyalta Lambing ügyét és a sikkasztó tisztet öt évi börtönre és tiszti rangjának elvesztésére ítélte. A kincstárt károsodás nem érte a sikkasztással, mert Lambing az elsikkasztott pénz egy részével telket vásárolt s ennek az értéke azóta annyira emelkedett, hogy most az egész kár megtérült.

"FARMODONT"
FOGKRÉM

A szoknya rövid marad, a női haj még rövidebb lesz

A párisi nő tornázik, sportol s ha kell, elmegy a sebészhez is, csak hogy megszerezze a divatos karcsúságot

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Rövidebb lesz-e az idén a nők szoknya és haja? Párisban azt mondják, hogy a szoknya semmiesetre sem, mert ez már leihetetlen, de a haj — feltétlenül. A mikádó után a Jean d'Arc-frizura jött, ezt pedig a garconne-frizura váltotta fel, de ma már mindez a múlté.

Az új frizura teljesen fiús, sohasem ondolálják, sőt parfümmel alaposan bekenik és jó simára kefélik.

A legeslegújabb hajviselet pedig ez: a homlokról hátrafésülik a haját, hátul pedig, a tarkón — nullás géppel vágják le.

Természetes, hogy az ilyen viseletet csak az a nő engedheti meg magának, akinek kifogástalan homloka és füle van. Párisban azonban nem sokára mindenki meg lesz győződve arról, hogy az ő füle és homloka tökéletes... A párisi nő jelszava ugyanis: «Ha akarom, csinos vagyok». Az institut de beauté a ritmikus tánciskolák tele vannak munkával. Ha a nő mindennapos vendég is benűk, az se nem szégyen, se nem luxus. (Tudni kell különben, hogy a francia nő a világ legtakarékosabb asszonya.) Miért nem szégyen az, ha a beteg ember orvoshoz megy? Félre a régi, divatjamult nézetekkel és elvekkel! A francia nők dicséretére legyen mondva, hogy ők mindig nagyon sokat adtak a külsejükre és talán az évszázados tradíciónak köszönhető, hogy a párisi toalett igazán jól csak — hamisítatlan párisi nőnek áll.

(*) **Romain Rolland** — a ma élő írók egyik legnagyobbjának néhány szava jellemzi legjobban Panait Istrati-t, a Párisban nagy diadalt aratott román-francia író: Istrati az érzés lángoló hevével meg fogja magának hódítani Európát. S valóban ritkán olvasni könyvet, melyben annyi mély érzés, annyi igaz, emberi melegség áradna, mint Istratinak magyarul most megjelent »Kyra Kyralina« című művéből. A Kyra Kyralinát, Horvát Henrik eredetiből fordította páratlan tökéletességgel magyarra és izléses kiállításban jelent meg. Ára 130 lej Kapható minden könyvkereskedésben. Postán — az összeg előzetes beküldése ellenében portómentesen ajánlva szállítja a Brassói Lapok Könyvosztálya.

— **Egyesületet alapítanak az autózókat.** A Brassóban és a környékén lakó sofőrök érdekeik megvédése céljából egyesületbe tömörülnek. Ebben az ügyben az előkészítő bizottság október 12-én este 9 órakor a Gambrinus étteremben értekezletet tart, a melyre az összes érdekelteket ezúton hívják meg.

— **Levágta a vonat mind a két lábfejét.** Csikszeredából jelentik: Szabó Imre csikszeredai banktisztviselő a mozgó vonatra akart felszállani. Megcsuszott, elesett s a vonat kerekéi mind a két lábfejét levágták. Ezenkívül koponyatorzást is szenvedett. A súlyosan sérült banktisztviselőt beszállították a csikszeredai kórházba. Állapota válságos.

— **Az eszperantó konferencián,** amelyet tegnap este fél 9 órai kezdettel tartottak meg, nagyon sok érdeklődő vett részt. A konferencia befejeztével mindnyájan végighallgatták a tanfolyam előadását. A második előadást ma este ugyancsak fél 9 órai kezdettel a református templom melletti elemi iskola egyik termében tartja meg Sigmund Praeger okleveles eszperantó-tanár. A tanfolyamra, mely összesen csak tíz előadásból áll, s e rövid idő alatt bárki elsajátíthatja, ezt a könnyű, szép és hasznos nyelvet, még lehet jelentkezni.

— **Ligeti Pál előadása.** Ligeti Pál budapesti építész »Művészettörténet és világtörténelem« című előadása részben állásfoglalás Oswald Spenglerrel szemben, kinek kultúrtörténelmi elméletét Ligeti részben már korábban önállóan találta meg. Ligeti elmélete amint azt nagy figyelmet keltett »Új Pantheon felé« című művében kifejtette, a Spenglerétől eltérő és meggyőzőbb következtetésekhez vezet. Az előadás csütörtökön 7 órakor este az Aulában tartatik meg, szabad bemenet mellett.

Például. A ma divatos rövid szoknyához nemcsak karcsu termet, hanem szép karcsu láb is kell. A divatlapok

ezer módot tudnak, hogyan lehet szép, karcsu lábcskákra szert tenni:

massázs, injekciók, gummihasnyák s főként az okosan alkalmazott testkultusz révén.

Önnek csunya füle és homloka van aszszonyom? Ne essen kétségbe. Bizza rá magát egy elsőrangú intézetre. Az igazgató először aggodó arcot fog vágni azután két másik nő hív segítségül, megtanácsolják a dolgot, végül pedig derült arccal jelenti ki, hogy a dolog menni fog. Kötést rendel a fülre, kitűnő krémmel való masszázst a homlokra, sőt, ha kell, sebészeti beavatkozást is.

A sebész mindig kéznél van.

Végül aztán a főcélra: a modern frizurára is sor kerül, sőt ha kell — egy kicsit parókát is csinálnak, ott, ahol helyreigazíthatatlan fogatékosságok eltakarásáról van szó...

Hiszen igaz is. Ha valaki sántít, vagy kancsalít: orvoshoz megy. Miért ne tenné hát szebbé is magát az emberfia, ha megteheti.

A szépség ugyanis a modern kor parancsa. A sport, az autók, az aeroplánok, a felszabadult nők koráé, azé a nőé, aki kénytelen mindig, üde, friss és szép lenni. A kedves Grétik kora, akik órákhosszat fonták varkocsba a hajukat és akik csak a harmatban mosdatták, — ez a kor végérvényesen elmúlt.

— **Külföldi orvosok Budapesten.** Budapestről táviratozzák: A német urológiai társaság ülésének befejezte után ötven tag, köztük németek, amerikaiak, japánok, spanyolok, portugálok a magyar urológiai társaság meghívására Budapestre érkeztek. Megtekintették a klinikákat és a székesfővárost, vasárnap este pedig résztvettek a főváros által részükre a Gellért-szállóban rendezett vacsorán.

— **Január elsején felemelik a posta és távirat díjakat.** Jelentették annak idején, hogy a posta- és távirat, valamint telefondíjak felemelésére készülnek. Az elkészült tervezet életbeléptetése azonban — mint Bukarestből értesülünk — most elmarad. Információnk szerint várják a vasúti tarifa emelésének eredményeit. Mint megbízható helyről értesülünk, a posta, távirat és telefondíjak emelése csak január elsején fog bekövetkezni. Addig újból elkészítik a tervezetet, melyet előzetesen beterjesztenék a közlekedésügyi szaktanácsnak.

— **Nagy áradások Előindulásban.** Londonból jelentik: Indiában a nagy esőzések miatt óriási áradások vannak. Manta város víz alatt van. Az árvíznek kétszáz ember esett áldozatul. A burnai vasúthálózatot az árvíz tönkretette.

— **Eszperantista idill.** Londonból jelentik: Október kilencedikén lesz Londonban Stanley Jackson Coleman angol ügyvéd és Schönau Mici magyarországi származású zene-tanár esküvője. Az esküvőnek, amely iránt Londonban általános az érdeklődés, érdekes háttere van. A jövődöbeli fiatal pár két évvel ezelőtt a Salzburgban az ott megtartott eszperanto kongresszuson találkoztak s hamarosan egymásba szerettek. A levelezés a két év alatt köztük szakadatlanul folyt eszperanto nyelven. A londoni lapok közlése szerint az esküvői szertartás nyelve is az eszperanto lesz, ami annál is inkább érdekes, mert Angliában ez lesz az első protestáns szertartás, amelyen a nemzetközi nyelvet fogják használni.

— **Munkaközvetítés.** A brassói állami munkaközvetítő. Szent János-utca 25. szám, (telefon 85.) útján keresnek foglalkozást: 1. Segédek: 1 autószerelő, 5 asztalos (butor, épület), 1 bádógos, 1 cukrász, 4 fűrésztű, 6 férfiszabó, 3 gépész, 2 gépkazánfűtő, 4 géplakatos, 1 hentes, 1 kalapdiszítónő, 1 kárpitos, 1 kazánkovács, 2 kenyérszűtő, 1 fűszerkereskedősegéd, 1 kovács, 1 légszusz- és vízvezeték-szerelő, 1 nőiszabó, 1 órás, 1 szíjgyártó, 2 varrónő. 2. Mások: 2 elárusítónő, 2 pénztárnoknő, 3. Szolgaszemélyzet stb.: 2 éjjeliőr, 4 gyárimunkás, 2 kocsis, 3 napszá-

mos, 3 szolga (irodai, üzleti). — Foglalkozást kaphatnak: 4 fodrász, 1 manikűrös és nőfodrásznő, 2 cipőfűzősész készítő, 12 cipész, 1 kéményseprő, 1 villanyszerelő, 1 gáz- és vízvezeték-szerelő, 1 dajka 1 hónapos gyermekhez, 5 vasesztérgályos, 1 faesztérgályos, 100 női gyárimunkás (14—17 éves). — A közvetítés ingyenes.

(*) **Értesitem pácienseimet,** hogy utazásomról visszaérkeztem, de kozmetikai kezeléseket többé nem végzek, csupán az archív megvizsgálását vállalom és kozmetikai hibákat, illetőleg utasítással látom el a hölgyeket. Mivel hosszabb ideig működtem budapesti kémiai laboratóriumban, kiváló széplé elleni szert és pudereket — minden archívhoz megfelelő szint — elsőrangú minőségben, nemkülönbön ránc elleni szert is készítek. Található vagyok naponta délelőtti 10—fél 1 óráig a Rákossy Pensióban. II. emelet 9 számú szoba. Weiss Mihály-ucca 15, Sütő-ucca sarkán.

SPORT

(x) **Dánia csapata legyőzte a svédek.** Vasárnap Kopenhágában mérkőzött Dánia és Svédország válogatott csapata Bauwens bíráskodása mellett. A huszonegyes néző előtt lejátszott mérkőzésen a svéd együttes igen gyengének bizonyult s a dánok biztosan győztek 2:0 (1:0) arányban. A gólokat Carl és Rode rugta. Valószínű, hogy a svédek ennek a meccsnek a tapasztalatai alapján meg erősítik csapatukat, nehogy súlyos vereséget szenvedjenek a novemberi magyar-svéd mérkőzésen.

(x) **A svéd második garnitúra könnyen győzött a lengyelek ellen.** Tizenöt éves néző előtt a stockholmi stadionban folyt le a mérkőzés, amelyen a svéd király is megjelent. A játék nivós volt és a svéd csapat az első félidőben mutatott játékával határozottan felülmúlta ellenfelét. Az ekkor elért három gólról szükség is volt, mert szünet után a lengyelek felülkerekedtek s a góljukra a svédek már nem tudtak válaszolni. Végeredmény 3:1 a svédek javára.

(x) **Olasz bajnoki futballeredmények.** Genoa—Brescia 4:1, Internazionale—Napoli 3:0, Juventus—Hellas 6:0, Casale—Alba (Róma) 3:1, Modena—Pro Vercelli 2:1, Livorno—Torino 2:1, Alessandria—Andrea Doria 5:0, Bologna—Padova 5:1, Sampierdarena—Milan 3:1, Cremona—Fortitudo 2:1.

(x) **Német és osztrák csapatok Spanyolországban.** Spanyolország úgy látszik ismét vonzza a külföldi csapatokat. Jelenleg a bécsi WAC turázik spanyolhonban, a közeljövőben pedig a délnémet Sp. V. Fürth, az Admira és a Simmering látogatása esedékes.

(x) **Fairen játszanak az angol játékosok.** Lowe, a Port Vale jobbszélsője a múlt szombat századszor játszott egymásután csapatában anélkül, hogy akár sérülés, akár kiállítás miatt egy meccset is elmulasztott volna. A Birmingham és a Clanton Orient kapusai is száznál többször védtek egyfolytában kapukat. A rekordot azonban alighanem Mee, a Blackpool volt játékosa tartja, aki százhetvenöt alkalommal szerepelt csapatában megszakítás nélkül. Nagyon kímélhetik egymás testi épségét az angol profik, ha módjukban áll a játékosoknak ilyen szereplési szériákat felállítani. Nálunk, sajnos, az a helyzet, hogy legjobbaink inkább a játékszünetelésben kénytelenek rekordot felállítani.

(x) **Nagy játékoshiány a spanyol profinál.** Spanyolországban is közkedveltségnek örvendő a profi futball. Plattkő. Samatier és Alcantare csapatának, az FC Barcelónának harmincöt szerződötött játékosa van, míg az FC Európának huszonhárom. Espagnol megelégedett tízezer játékosal is.

(x) **A »Bécen keresztül« futóverseny.** A bécsi közönség hatalmas érdeklődése között futottak le vasárnap a »Bécen keresztül« futóversenyt, amelyen nem kevesebb mint 42 staféta indult, melyek valamennyi be is érkeztek a célba. Eredmények: 1. WAF 17 perc 24.2 mp. 2. WAC 17 perc 40.4 mp. 3. WAF b) 18 perc 06 mp. 4. Hakoah 18 perc 21 mp. 5. Vienna 18 perc 32 mp. 6. Amateure 18 perc 35 mp. 7. Rapid 18 perc 40 mp. 8. WSC 18 perc 51 mp. 9. WAC b) 18 perc 53 mp. 10. Viktória 21. 18 perc 59 mp. 2. Danubia. 3. WAF. 4. FAC.

(x) **Saint Mórítzban lesznek a téli olimpiai játékok.** Zürichből jelentik, hogy a téli olimpiai játékokat február 11—19-ig Saint Mórítzban fogják megrendezni. A női csapatok közül: 1. Vienna 8 perc 10 mp.

IRODALOM, MŰVÉSZET

(*) A bécsi operatársulat megnyitó előadása. A bécsi operatársulat megnyitó szombati, október 9-iki és vasárnapi, október 10-iki előadásain Rossini kórikus operáját, a »Szevillai borbély«-t fogják előadni. Ezt az operát harmadszor már nem fogják megismételni. Az operatársulat vendégszereplése két hélig tart. További meghosszabbítás a nagy érdeklődés dacára lehetetlen. Az általános jegyelővétel csütörtökön reggel kezdődött a Klingsor hangversenyirodában, Lennor.

(*) A bécsi opera vendégjátékára szóló jegyelővétel holnap, csütörtökön kezdődik. Megnyitó előadások: a »Szevillai borbély« (bérlet) szombaton és (piros bérlet) vasárnap. Minthát bérletekkel a terem fele már el van foglalva, egyes előadásokra csak vidéki látogatóktól fogadunk el előjegyzésre (Telefon 549.), a városi közönség pedig pénztől kezdve az egész héten át vehet jegyet.

Több millió darabból

álló zeneműraktárunkról bármilyen zeneművet gyorsan és pontosan kézhez kaphat bárki, aki azt egy levelezőlapra megrendeli tőlünk.
MORAVETZ zeneműkereskedés, TIMIȘOARA.
Jegyzék ingyen. 23.0 IX

MEZŐGAZDASÁG

Gabona, gumós és szálak takarmány

Külföld:

Bécs, per 100 kgr., beleértve áruforg. vám nélkül. Buza 38—43.50, rozs 28.50—32.50, sörárpa 35—39, takarmányárpa 25—26, zab 23.75—24.50, csöves tengeri 25.50—33.

Prága. Cseh kor, per 100 kgr. Buza 225—232, rozs 177—184, sörárpa 180—190, takarmányárpa 155—159, zab 134—137, lencse apró 19—275, közepes 320—420, nagy 425—625, szemes tengeri 136—138, fehér bab 140—170.

Budapest, per 1 kgr, magyar kor. Buza 3500—3550, rozs 2475—2500, sörárpa 2600—2650, takarmányárpa 2000—2200, zab 1900—2000, szemes tengeri 2450—2475.

Zágráb. Dinár per 100 kgr. Buza 260—273, rozs 170—180, árpa 140—175, zab 140—152, szemes tengeri 185.

Külföldi állatvásárok.

Bécs. Központi marhavásár. Szt. Marx. 1. kgr. élő súly, osztrák S. Felhajtás 3032 darab hízó marha 838 darab vágó marha, 3870 darab. m. p. 2359 ökor, 763 bika, 1000 tehén, 2 bivaly, Eladatlan 250. Irányzat: továbbírt, további felhajtás: 9435 hus sertés, 1700 hízó sertés, visszamaradt 388 husser, 34 zsirsertés, élénk irányzat. Árak hízott 1.90, ökor 1—1.40, tehén 1—1.30, vágó marha 0.60—1, bivaly 1, hízott sertés 1.73—1.95, hus sertés 1.80—2.25, borjú 1.5—2.30, birka bőrrel együtt 0.90—1.70.

Prága. Ck. per kgr. Hízott ökor 4.50—8, 1. 8.25—8.90, bika 5.70—7.20, tehén 3.80—4.50, üsző 6.25—8.00, sertés 9—11.70.

Budapest. Árak magyar korona. Kgr. 1. kgr. szerint. Felhajtás 387 drb. Árak: Bika 11000—15000, kivételesen 15500, bika 7500—10000, ökor I. 13000—15500, ökor kivételesen 15000, ökor II. 6000—10500, növendék marha 4500—12000, vágó marha 3500—6000, borjú 18000—20000. Irányzat elsőrendű minőségű élénk, a többinél vontatott. Sertés: 1. felhajtás 4555 darab, visszamaradt 410, árak hízott urasági sertés I. 16400—16600, ki kivételesen könnyű 16000—16250, öreg 15500—16000, szedett sertés I. 16000—16500, kivételesen könnyű 15500—15750, öreg 15000—15250, üsző 18000—20000, szalona 17500—18000, zsir 22000, hus 20000—22500, irányzat élénk.

Zágráb. Árak. Dinár per kgr. Ökor I. 4—7, ökor II. 6—7.50, ökor III. 5—6, tehén 4—7, tehén II. 5—5.50, tehén III. 4—4.25, üsző I. 6—7, üsző II. 5—6, üsző III. 5.50—6, hízott 8—11, sertés sovány 11.50—12, sertés 1 évig 9—11, nehéz ígás 10 párja 10000—13000, könnyű kocsi 10000—10000.

Szerkesztői üzenetek

Kovács Nándor, Dicsőszentmárton. A Magyarországi állást azonnal elfoglalhatja.

KÖZGAZDASÁG

Magyarország pénzügyi helyzete

A pénzügyi központ hatodik jelentése

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Most jelent meg a magyar Pénzügyi Központ hatodik jelentése, mely érdekes képet nyújt a magyar pénzügyi világ tevékenységéről és a magyar pénzügyi helyzetek vagyoni állapotáról az átértékelés után.

Megállapítja, hogy a Nemzeti Bank arany készlete 1926. július 31-én 1765 milliárdval az 1925. december 31-iki állománynak több mint kétszeresére emelkedett.

E hatalmas készlet 11 milliárdnyi ezüst kivételével aranyból áll. Az aranykészlet terv szerű növelése következtében az effektív bankjegyforgalom tényleges aranykészlete 1925. december 31-hez viszonyítva: 14:2 százalékról 33:3 százalékra ugrott fel.

Az államnak a Nemzeti Bankkal szemben fennálló tartozása a bank működésének megkezdésekor 1980 milliárd koronára ugrott és e tartozás után az állam évi 2 és fél százalékos kamatot és évi félszázalék törlesztési járulékot fizetett. Minthogy pedig ez a tartozás 2 év alatt mindössze 53.3 milliárd koronával csökkent, a kormány és a Nemzeti Bank között megállapodás jött létre az állami adósság gyorsabb ütemű törlesztésére vonatkozólag. Eszerint a törlesztésre a következő tételek fognak szolgálni: 1. a pengő-érték váltópénz érmeinek veretéséből előálló pénzverési nyereség. 2. az Osztrák Magyar Bank felszámolási tömegéből az államnak jutó rész. 3. a megszünt állami Jegyintézet likvidációja alkalmával a mezőgazdaság céljaira bocsátott 22 millió aranykorona zálogleveleinek külföldi értékesítéséből befolyó

összeg. 4. végül az a 162 milliárd korona értékű váltó és lombardanyag ellenértéke, a melyet a Nemzeti Bank alakulásakor a Jegyintézet tömegéből nem vett át.

A tervbevetett rendezés az állam adósságát felére fogja csökkenteni. Végül a Nemzeti Bank hozzájárult ahhoz, hogy az állami adósság kamatát évi két és félszázalékról 1 százalékra csökkentsék.

Rendkívül érdekes a magyar pénzügyi helyzet vagyoni állapotáról szóló kimutatás, a melynek adatai valóban a szénázó erejével hatnak. Ezek szerint Magyarország területén 1924. december 31-én 689 pénzügyi intézet működött, 50 millió aranykorona saját, és 551 millió aranykorona idegen, vagyis összesen 601 millió aranykorona tőkével.

Ezzel szemben az átértékelés után az 1925. december 31-iki zárómérlegek szerint a fuzió és felszámolás után megmaradt 600 pénzügyi intézetnél a saját tőkék összege 269 millió aranykoronát, az idegen tőkék összege 1089 millió aranykoronát, az összes tőkék 1385 millió aranykoronát tesznek ki.

Az értékpapírok tétele a felértékelés után 24 millió aranykoronáról 86 millió aranykoronára, az ingatlanoké 4 millió aranykoronáról 85 millió aranykoronára emelkedett. Meg kell azonban jegyezni — mondja a jelentés —, hogy különösen a budapesti nagy intézetek az értékpapírtárcáikban és főleg az ingatlanokban rejlő hatalmas látens tartalékoknak csak kis részét mutatták ki az átértékelés alkalmával.

A MAI PÉNZPIAC

Szerda, október 6

A világpiacon: Alig változtak az árfolyamok.

A belföldi piacon: A lanyhuló irányzat még mindig tart, mert a devizák további olcsóbbodására számítanak. A felek tartózkodnak az üzletkötéstől, a lejhány nyomasztó. Délben: egy svájci frank 36.90 lej, egy dollár 190 lej, egy olasz lira 7.25 lej, egy német márká 45.50 lej, egy angol font 928 lej, egy francia frank 5.45 lej, egy cseh korona 5.65 lej, egy osztrák shilling 27 lej, egy lejért 372 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárjelenben a tegnapi zárlattól való eltérések). Nyitási árfolyamok svájci frankban: száz német márká 123.25 (—2 és fél), egy dollár 5.17 és háromnegyed (jegynyolcad), egy angol font 25.11 és fél, száz francia frank 14.72 és fél (+12 és fél), száz olasz lira 19.50, száz cseh korona 15.32 és fél, száz dinár 9.15, száz leva 3.75, száz lej 2.70, tízezer osztrák korona 0.7305, tízezer magyar korona 0.7245.

Budapesti értéktőzsde. Kedden emelkedő árfolyamok. Zárlati árfolyamok ezresekben: Magyar Hitel 323, Osztrák Hitel 145, Salgó 613, Rima 172, Déli vasút 174, Államvasút 370, Kohó 239, Atlantika 17, Ganz-Danubius 1790, Kőszén 4150, Nasici 1440, Szlavónia 38, Földhitelbank 188, Viktória malom 60, Kereskedelmi Hitelbank 14.5, Pesti Magyar Kereskedelmi 1155, Beocsini 1505, Urikányi 1460, Láng 112, Lipták 31, Schlick 87, Brassói 449, Cukoripar 1860, Klotild 18.5, Hungária műtrágya, 133.5, Olasz-Bank 23, Angol-Magyar 43, Leszámitoló 70, Magyar-Cseh —, No va 307, Csáky 11.25, Izzó 900, Magnezit 1245, Ofa 725, Pesti Hazai 1930.

Budapesti terménypiacon. Kedd, nyitás: Irányzat csendes. Buza 365, rozs 262, árpa 215, zab 200, köles 190, repce 270 ezer korona.

(—) Megkezdik a külföldön levő magyar kötvények valorizált szelvényeinek beváltását? Zürich lapok jelentik, hogy az »Association des porteurs français de valeurs mobilières« kieszközte a magyar kormánynál a vasúti kötvények és magyar járadékok valorizált szelvényeinek beváltását. Ezt október első napjaiban fogják megkezdni a különböző beváltóhelyeken oly módon, hogy a vasúti kötvények szelvényei aranyértékben 27 százalékkal, a járadékszelvények pedig 32 százalékkal kerülnek beváltásra.

(—) A kamarai tisztviselők nyugdíjügye. Kolozsvári tudósítónk jelenti: Az itteni kereskedelmi és iparkamaránál ma értekezlet volt, amelyen az összes vidéki kamarák kiküldöttjei is résztvettek és amelyen a kamarai tisztviselők nyugdíjügyét tárgyalták. Az értekezleten javaslatot dolgoztak ki a kamarai tisztviselők nyugdíjának felemelésére. Mielőtt a kamarák vezetősége a javaslatot elfogadja és ez már a legközelebbi hónapokban várható, úgy az új nyugdíjszabályzat az ország összes kamaráinál életbelép.

(—) Apadt a bankjegyforgalom. Bukaresti jelentés szerint a Nemzeti Bank szeptember 18-iki kimutatása a pénzforgalom kisebb mérvű apadásáról számol be. Az előző kimutatás 21 milliárd 50 millió lejnyi bankjegyforgalmával szemben a mostani kimutatásban 21 milliárd 34 millió lejnyi bankjegy szerepel. Az apadás tehát 16 millió lej. A leszámított értékek tárcája ezzel szemben 8 milliárd 849 millióról 8 milliárd 885 millióra emelkedett.

(—) Eddig mindössze ezer vagon javított ki. Tudvalevő, hogy az államvasutak műhelyei kötelezettséget vállaltak, hogy október elejéig a különböző állami és magán-műhelyekben 6000 fedett tehervagont kijavítsanak. Eddig azonban mindössze 1000 vagon javított ki, pedig a forgalom javulása a vasutakon attól függ, hogy ezeket a vagonokat idejében kijavítsák.

(—) A magyar népszövetségi kölcsön kilenc percenttel a névérték fölött. Budapestről jelentik: A magyar népszövetségi kölcsön a minapi tőzsdén 77000 koronára emelkedett. A jegyzés egy dollár névértékű kötvényre vonatkozik, tehát a 71000 korona névértékű címletet a budapesti tőzsde 6000 koronával magasabbra értékeli a névértéknél. A tőzsdei értékelés körülbelül kilenc percenttel a névérték fölött áll, ami mindenestre a bizalom erősödésének a jele és automatikusan maga után vonja a népszövetségi kötvény nagyobb külföldi értékelését is.

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

6 vagonos teljes malomberendezés,

legmodernebb hengerek, szik-
sziták stb. stb., üzemgép, dynamo,
hajtósíjak stb, melyek csak né-
hány hónapig álltak üzemben,
félárnál olcsóbban átadók.

Bővebbet: Varga Miklós igazgató.
Oradea, Derby Cipőgyár. 9424

Raktárom átszervezése miatt az összes nőruha-, kabát- és bluz- szöveteket

mélyen leszállított áron árusítom.
FRITZ PREDIGER Brassó, Kapu-u. 8.

2—4 középiskolát (reált gimnáziumot) végzett fiu, nyomdász tanulónak

felvétetik a Brassói Lapok nyomdájába.

Férfi és női

téli kabátok, raglánok, ulsterek, öltönyök,
készen és mérték után. **Esőkabátok.**

Nők részére: téli kabátok készen és mérték után és **eső
kabátok.**

Angol szövetlerakat.

Női és férfi fehérneműk készen és mérték után.

Agygarnitúrák. Csapke-függöny és ágytakarók.

Szepességi vásznak egyedüli lerakata.

Saját paplan és madrac gyár.

Saját férfi és női szabóság, fehérnemű varroda.

Részletfizetési rendszer.

Lévay Sándor és társa

Központ Brassó, Cérna-utca 7.

Olcsó pezsgő-hét

Czell Frigyes és Fiai
Czell Károly csoport
bodegájában
Brassó, Kolostor-utca 17.

ÜZLETMEGNYITÁS!

Van szerencsénk a t. vevőközönséget tisztelettel értesíteni, hogy okt. 4-én
**Brassóban, Kapu-utca 11 szám alatt
női konfekció áruházunkat**
megnyitottuk. Állandó nagy raktár legújabb őszi és téli modellekben:
Szürmekabátok, bőrkabátok, szövetkabátok, kosztümök, ruhák, gyermekkabátok stb.
Ugy minőség, mint kiállítás tekintetében elsőrendű cikkeket hozunk
piacra. — Szolid árakkal és figyelmes kiszolgálással óhajtjuk a t.
vevőközönség bizalmát kiérdemelni, előre is biztosítva vevőinket, hogy üzle-
tünkben mindenkor teljes megelégedésükre fogják szükségleteiket beszerezni.

Kiváló tisztelettel: **„Nouveautés de Paris“**

APRÓ HIRDETÉS

Egy szó ára: 6 lei. - Vastagabb betűvel 12 lei. - Alkalmi
nek 25% engedmény. - Legkisebb apróhirdetés 100
Ugyanazon szövegű apróhirdetés többszöri ki-
esetén minden három fizetett megjelenés után
ingyen-megjelenést adunk. **Hirdetési díjak
fizetendőek. — Csak válaszbélyeggel fel-
rejtett kérdésközlésekre válaszolunk.**

Egy elsőrangú női fod-
rász segéd és egy ma-
nicőrőnő azonnali belé-
pésre kerestetik. Ruli Má-
tyás Brassó, Kapu u. 66
9453

Egy esetleg két szo-
bás lakást istállóval ke-
resek. Ajánlatokat Ro-
mán templom-u. 22 szám
alá kérek. 9443

Gépirónó románban is
jártas, három évi gyakor-
lattal állást keres. Cím
9444 szám alatt a kiadó-
ban.

Házvezetési teendő-
ben jártas perfekt főzőnő-
nek ajánlkozik szász tiszt-
viselő konyhájához, eset-
leg nagyobb urházhhoz.
Gál Ilona, Marosvásár-
hely, Szentgyörgy-tér 22.
9445

Női fodrász-nő, ki per-
fekt azonnali felvétetik.
Elite Salon Brassó, Ka-
pu-utca 32. 9446

A belvárosban két szép
utcai szoba villany vilá-
gítással kiadó. Érdek-
lődni 9448 szám alatt a
kiadóban.

Házfűtőszobai leány
vagy asszony Brassóban
magyar családnál alkalm-
mazást nyer. Cím 9449
szám alatt a kiadóban.

Forgalmas magyar vi-
déri városban étterem,
bodega és szálloda ré-
szére vendéglős kereste-
tik üzlet átvételhez szük-
séges 200.000 lej. Meg-
keresések „Jövendölme-
ző 9452” jelige alatt a
lapkiadóban

Sürgősen eladó Cser-
náttaluban 743 számú
ház 750□ gyümölcsösse-
l 135.000 lej. Azonkívül
tisztá új nagy Singer var-
rógép, egy álló szabó tü-
kör, egy háló berendezés
és egyéb dolgok. Érdek-
lődni Deresty 112. Szalay.
9447

Értesítés. Irodámat
Szent János-utca 3 szám
alatt újból megnyitottam
Dr. Kovács Béla ügy-
véd. 9474

Elektromos hegesz-
téssel gyorsan és bizto-
san javítunk törött ten-
gelyeket, motorfejeket,
hengereket és mindenféle
géprezst. Friedrich Test-
vérek gépgyár, Temesvár.
2435

12 H. P. szivógázmo-
tor kettő karban 70.000
lejtért eladó. Bővebbet
Szabó György mérnöknel
Simeria (Piski) Hunyad
megye. 2335

România. Prefectura județului Brașov
Serviciul Financiar și Economic

No : 8532 — 1926.

Publicațiune

Prefectura județului Brașov va
ziua de 30 Octombrie 1926 la ora 11
în biroul No. 30. din etaj II. ale Pref.
județului ultima licitațiune pentru vânzare
automobil marca Stoewer, 6 locuri, 40
26/28. H. P.

Preț dela care începe licitațiunea
Lei 41.000 — sub care nu se va vinde.

Garanție 10% din acest preț.

Licitațiunea se va ținea în conformi-
cu art. 72—83. al legii conabiliității.

Informațiuni se pot lua până la
licitațiunei în orele oficiale la biroul
licitațiunei județene.

Brașov, 28 Septembrie 1926

p. Prefect

Servatius

9450

Nyomatott a „Brassói Lapok” nyomdávaltatának körforgógépén Brassóban.